

پيدائش

۱

از اولِ خلقِ گودن

۱ از اول، خدا آسمونون و زمينِ خلقِ بده. ۲ زمينِ بيِ شكل و خاليِ بو، و ظلماتِ اعماقِ سرِ هننه بو؛ و خدا روح، آؤونِ سرِ حرکتِ گود.

شش روز، خلقِ گودن به

۳ خدا بوته: «روشناييِ ببي»، و روشناييِ بوبؤ. ۴ خدا بده كه روشناييِ خوروم ايسه و خدا روشناييِ ظلماتِ جيِ سيوا بده. ۵ خدا روشناييِ 'روز' و ظلماتِ 'شؤ' ايسم بنه. شؤ بو و صوب بو، اوليِ روز.

۶ و خدا بوته: «فلکِ دبی آؤونِ ميئن، و آؤون، آؤونِ جيِ سيوا بکوني.» ۷ پس خدا فلکِ بساټه و فلکِ جيريِ آؤون، فلکِ جؤريِ آؤونايِ سيوا بده. و هيټو بوبؤ. ۸ خدا فلکِ 'آسمؤن' ايسم بنه. شؤ بو و صوب بو، دوميِ روز.

۹ و خدا بوته: «آسمؤنونِ جيرِ آؤون، يک جا جومه بؤئن و خشکيِ نمايون ببي.» و هيټو بوبؤ. ۱۰ خدا خشکيِ 'زمين' و آؤونيِ كه جومه بؤبؤئن 'دريا' ايسم بنه، و خدا بده كه خوروم ايسه. ۱۱ اوزمؤنِ خدا بوته: «زمين، گياهؤنِ جؤرِ بآري، گياهؤنيِ كه دنه كوئنن و دارؤنيِ كه ميوه اٻئنن هوطو خوشون مورشون دنه دار ميوه زمينِ سرِ بآرن.» و هيټو بوبؤ. ۱۲ زمينِ گياهؤنِ جؤرِ بآرده، گياهونيِ كه هوطو خوشون مورشون دنه گودن، و دارؤنيِ كه هوطو خوشون مورشون دنه دار ميوه آردن، و خدا بده كه خوروم ايسه. ۱۳ شؤ بو و صوب بو، سوميِ روز.

۱۴ و خدا بوته: «چراغؤن، آسمؤنؤنِ فلکِ ميئن بيسن تا روز، شؤ جي، سيوا بکونن، و تانيشؤنه آني بوبؤئن نمايون گودنِ فصلؤن و روزؤن و سالؤن به، ۱۵ و

چراغون، آسمونون فلک ميئن بيسن تا زمين روشن کونن.» و هيطو بوبؤ. ۱۶ خدا دوته پيله چراغ بساته، پيلتر چراغ روز سر حاکيم گوده، و کوشتاي چراغ شو سر حاکيم گوده، و ستاره ائم بساته. ۱۷ خدا اوشونه فلک آسمونون ميئن بنه تا زمين روشن کونن ۱۸ و روز و شو سر حکومت بکونن و نور ظلماتاي سيوا بکونن. و خدا بده که خوروم ايسه. ۱۹ شو بو و صوب بو، چهارمي روز.

۲۰ و خدا بوته: «آوون خيلي جاندارون جي پورا بي و پرندہ آن زمين جور، آسمونون فلک ميئن پر گيرن.» ۲۱ پس خدا پيله جاندارون درياي و همه جانداروني که حرکت گودن و آوون پورا گودن، هوطو خوشون مورسون، و همه بالدار پرندہ آن هوطو خوشون مورسون خلق بوده. و خدا بده که خوروم ايسه. ۲۲ خدا اوشونه برکت بدا و بوته: «زاد و ولد بکونين و زياد بين و دريان آوون پورا کونين و پرندہ آن هم زمين سر زياد بوئن.» ۲۳ شو بو و صوب بو، پنجمي روز.

۲۴ و خدا بوته: «زمين، جاندارون هيطو خوشون مورسون بوجود باري، چارپان و خزنده آن و وحشي حيوونون زمين سر، هيطو خوشون مورسون.» و هيطو بوبؤ. ۲۵ خدا وحشي حيوونون زمين سر هيطو خوشون مورسون بساته، و چارپان هيطو خوشون مورسون، و همه خزنده آن زمين سر هيطو خوشون مورسون. و خدا بده که خوروم ايسه.

۲۶ هووخت خدا بوته: «آدم امه شيکل و امه مورسون چاکونيم، و اوشون دريا ماهي آن سر و آسمونون پرندہ آن سر و چارپان سر و تموم زمين سر و همه خزنده آني که زمين سر حرکت کونن، حکومت بکونن.»

۲۷ پس خدا آدم خوش مورسون خلق بوده،

اونه خدا شيکل خلق بوده؛

ايشونه مرد و زن خلق بوده.

۲۸ خدا ايشونه برکت بدا و ايشونه بوته: «زاد و ولد بکونين و زياد بين و زمين پورا کونين و اونه سر مسلط بينن. دريا ماهي آن سر و آسمونون پرندہ آن سر و هر جانداري که زمين سر حرکت کونن، حکومت بکونين.» ۲۹ و خدا بوته: «الون تموم دنه دار گياه آن که تموم زمين سر هته و همه داروني که ميوه دنه دار دنن شمره ببخشيم تا شيمه غذا بي.» ۳۰ و همه وحشي حيوونون زمين سر و همه آسمونون پرندہ آن و همه خزنده آن زمين سر که جون دنن، همه سبز گياه آن خوردن به ببخشيم.» و هيطو بوبؤ. ۳۱ و خدا هرچيه که بساته بو، بده،

و خيلي خوروم بو. شؤ بو و صوب بو، ششمي روز.

۲

۱ ايطو بو که، آسمونؤن و زمين و همه چيزوني که اوشونه ميئن هته بو تمته بوؤ. ۲ و خدا هفتمی روز میئن، خو کار به آخر برسوئنه؛ او هفتمی روز میئن، خو همته کارؤن تمته گوده و استراحت بوده. ۳ و خدا هفتمی روز برکت بده و اونه مقدس بوخونده، چره که او روز میئن، تموم خوش کارؤنای که خلقت میئن انجوم بدابو و بساته بو، به آخر برسوئنه و استراحت بوده. ۴ ابي بو آسمونؤن و زمين تاريخچه، اوزمؤن که خلق بوؤبوئن.

آدم و حوا خلق گودن

زمؤنی که خداوند خدا آسمونؤن و زمين بساته ۵ هيچ نهالی کاشتن به حله زمين سر نئبو و هيچ گياهی، کاشتن به حله جور نومه بو، چونکه خداوند خدا حله بارؤن زمين سر نبارؤنئبو و آدمی وجود نداشت تا اونه سر بکاری، ۶ بلکه مه زمين سر جور اومه و همه زمين سیره آؤ گود. ۷ بازين، خداوند خدا آدم زمين خاک جی چاگوده و روح زندگي اونه دوماغ میئن فی بزه و آدم، موجودی زنده بوؤ.

۸ و خداوند خدا شرق طرف، يکته باغ عدن میئن چاگوده، و آدم که بساته بو اوره بنه. ۹ و خداوند خدا همه جوره قشنگ و خوش خوراک دارؤن زمين جی سبز گوده. زيندگی دار، باغ وسط هته بو، و داری هم که بد و خوب شناسؤنی. ۱۰ يکته روخونه، عدن جی بیرون اومه تا باغ آؤ بداری و اورای به چارته روخونه تقسیم بو. ۱۱ اولی روخونه ایسم فیشون ایسه که سرتاسر حویله سرزمين که اوره طلا هته دور زئنه. ۱۲ حویله سرزمين طلا خوروم ایسه، و اوره خوشبو صمغ و عقیق سنگ پیدا بنه. ۱۳ دومی روخونه ایسم جیحون ایسه که سرتاسر کوش سرزمين، دور زئنه. ۱۴ سومته روخونه دجله ایسم دننه که آشور شرق طرف رد بنه، و چهارمی روخونه فرات ایسه.

۱۵ خداوند خدا آدم ویته و اونه عدن باغ میئن بنه تا اوره کار بکونی و باغ کار انجوم بدای. ۱۶ و خداوند خدا آدم دستور بده، بوته: «تو تینی هرته ابي باغ دارؤن جی آزادونه بوخوری؛ ۱۷ ولی نباید او داراجی که بد و خوب شناسونبئنه بخوری، چون او روز که اونای بوخوری حتم بدار میئی.»

۱۸ بازين خداوند خدا بوته: «خوروم نيه که آدم تنها بیی، پس يکته خوروم

ياور اونه به چاڪوٽم.»^{۱۹} و خداوند خدا تمؤم صحرا وحشى جاندارون و آسمؤن پرنده آن كه خاڪاى چاگوده بو آدم ورجه بآرده تا بيى آدم چى ايسمى اوشؤنه سر نيئه، و هرچيه آدم هر جانداريه دوخونده، هو اينه ايسم بوبؤ. ۲۰ پس آدم تمؤم چارپان و آسمؤنؤن پرنده آن و همه صحرا وحشى حيوؤنون به ايسم بنه ولى يكته خوروم ياور آدم به پيدا نوبؤ. ۲۱ پس خداوند خدا، آدم يكته سنگين خؤ ميئن ببورده و هو موقع كه آدم خوته بو يكته از اونه دنده آن ويته و اونه جا گوشتِ أمره پورا گوده. ۲۲ اوزمؤن خداوند خدا هو دنڊاى كه آدماجى ويته بو يكته زناك بساٽه و اونه آدم ورجه بآرده. ۲۳ آدم بوته:

«اپي ايسه»

حشى مى خَشوَن جى

و گوشتى مى گوشت جى

اونه ايسم زناك پي،

چون كه مردجى ويته بوبؤ.»

۲۴ هينه واسه، مرد خو پئر و مئر ويلاه كوئنه، خو زناك چسبنه و يه تن بنن.

۲۵ آدم و اينه زن هر دوته لخت بوئن و شرم نداشتن.

۳

سقوط

۱ و اما ميلون، تموم وحشى حيوؤنون صحرا جى كه خداوند خدا بساٽه بو، زرنگتر بو. او زناك بوته: « راست راست خدا بوته كه هيته دأرؤن باغ جى نوخؤرين؟ » ۲ زناك ميلون بوته: « دأرؤن ميوه جى كه باغ ميئن هته خوئيم، ۳ اما خدا بوته "او دار ميوه كه باغ وسط هته نه اوناجى بوخؤرين و نه اونه دست بزنين، نبى كه بميرين." » ۴ اما ميلون او زنگه بوته: « حتم بدارين كه نمينين. ۵ بلکه خدا دؤنه روزى كه اوناي بوخؤرين، شيمه چيشمؤن بار بنه و خدا مورشؤن خوب و بد شناسنين. » ۶ وختى زناك بده كه او دار خوش خوراك و هوس انگيز و دارى كه داناي زياده كوئنه، پس اونه ميوه بچه و بوخؤرده، و خوش مرداك هم كه اونه امره بو هدا، و اونم بوخؤرده. ۷ هووخت هر دوته چيشمؤن بار بو و بفهمسن كه لختن پس انجيل و لگؤن همدىگر بدوئن و خوشؤنه به يكته لنگ چاگودن و خوشؤن دور فيبيتن.

۸ و خداوند خدا صدا بشتؤسن كه روز خنكى ميئن، باغ ميئنای راه شوئدبو، و

آدم و اينه زناڪ، خوشوڻه خداوند خدا جي، باغ داروڻ ميين جا بدئن. ^۹ ولي خداوند خدا آدم دوڻده، بوته: «ڪورا ايساي؟» ^{۱۰} آدم بوته: «تي صدا باغ ميين بشتوسم و بترسئم، چونڪه لختم، هينه واسه مه جا بدئم.» ^{۱۱} خداوند خدا بوته: «ڪي تڻه بوته ڪه لخت ايسي؟ مگه او داري ڪه ته دستور بده بوم اوناي نوخوري، بوخوري؟» ^{۱۲} آدم بوته: «اڀي زناڪ ڪه مه هداي تا مي امره بي، هو، او داراي مه هده و مو بوخوردم.»

^{۱۳} بازين خداوند خدا زنگه بوته: «اڀي چه ڪاري ايسه ڪه بودي؟» زنگه بوته: «ميلون مه گول ده و مو بوخوردم.»

^{۱۴} پس خداوند خدا ميلون بوته: «چون ايطو بودي، تموم چارپان جي و تموم وحشي حيوونون صحرا جي ملعون تري! تي شوڪوم سر ته هڪشني و تموم تي زندگي روزون خاڪ خوني. ^{۱۵} تنو و زناڪ ميين، و تي نسل و زناڪ نسل ميين، دشمني نئم. او تي سر ڪوتننه و تو اونه په بوزه زني.»

^{۱۶} و خداوند خدا زناڪ بوته: «تي چئن درد خيلي زياده ڪوئم. درد امره، زناڪ چيني. تو اشتياق دئي تي مرداڪ سر مسلط بي ولي اونه ڪه ته دستور دئنه.»

^{۱۷} و آدم بوته: «چون تي زناڪ گب بشتوسي و داري ڪه ته دستور بده بوئم ڪه اوناي نوخوري، بوخوري، تي واسه زمين ملعون بوئو؛ تمام تي زندگي روزون سختي امره زمين جي خوني. ^{۱۸} تڻه زمين جي تيف و وش جور اڀنه، و صحرا گياهون جي خوني. ^{۱۹} تي پيشوني عرق امره نون خوني، تا او زموني ڪه به خاڪ وگردي چونڪه اوناي بوجود بوماي؛ چره ڪه تو خاڪ ايسي و هنده به خاڪ وگردي.»

^{۲۰} آدم خوش زناڪ حوا ايسم بنه، چونڪه او تموم آدمون مئر بو. ^{۲۱} خداوند خدا پوست جي، رختوني آدم و اينه زين به چاگوده و ايشونه دوده.

^{۲۲} خداوند خدا بوته: «الون آدم يڪته از امه مورسون بوئو ڪه خوڀي و بدي شناسنه. نبي ڪه خود دست درار کوني و زندگي دارا جي هم ويگيري بوخوري و تا ابد زنده بوموني.» ^{۲۳} پس خداوند خدا آدم باغ عدن جي بيرون گوده تا او زمين سر ڪه اوناي بوجود بومه بو، ڪار بکوني. ^{۲۴} پس آدم اوراي بيرون گوده، و عدن باغ شرق طرف، ڪروپ فرشته اڻي بنه و يڪته شمشير ڪه اوناي آتش بيرون زي وهرسو گرس، بنه، تا او راهي ڪه زندگي دار رسي، پاسبوني بداي.

قائن و هابيل

۱ آدم خو زناک، حوا أمره بخوته و او شوکومدار بؤ، قائن بچه، و بوته: «خداوند یاری أمره یکنه مرداک بچم!» ۲ حوا دومرته شوکومیته، اونه برار هابیل بچه. هابیل چوپون و قائن کیشاورز بو. ۳ چند وخت بعد، قائن یکنه پیشکش، زمین محصولای، خداوند به بآرده. ۴ هابیل هم خوش گله اول بزاسه انای و اوشون چرب و چیل قسمتونای، پیشکش بآرده. خداوند هابیل و اونه پیشکش، منظور بداشته، ۵ ولی قائن و اونه پیشکش منظور نداشته. پس قائن خیلی برزخ و دلیل چرکین بؤ. ۶ خداوند، قائن بوته: «چی واسه برزخ ایسی و دلیل چرکین بوی؟ ۷ اگه اوچیکه درست ایسه انجام بدی، مگه قبول نبی؟ ولی اگه اوچیکه درست ایسه انجام ندای، اینه بودون که گناه تی چر سر نیسته و اشتیاق دننه تی سر مسلط بی، ولی تو بآه اونه سر مسلط بی.»

۸ قائن خو برار هابیل أمره گب بزه و قرار بنه و وختی زمین سر ایسابون، قائن خو برار هابیل سر فترکیسه و اونه بکوشته. ۹ هووخت خداوند قائن بوته: «تی برار هابیل کورا ایسا؟» بوته: «نودونم مگه مو، می برار پاسبون ایسم؟» ۱۰ خداوند بوته: «چی بودی؟ تی برار خون، زمین سرای می ورجه زگله زئدره. ۱۱ و الون تو زمین جی ملعون ایسی هو زمینی که خو دهن بازه گوده تا تی برار خون تی دستای هگیری. ۱۲ وختی زمین سر بکاری، زمین ده خوش قوت ته هندئنه. و تو زمین سر فراری و سرگردون بنی.» ۱۳ قائن خداوند بوته: «می مکافات، می طاقتای بیشتر ایسه. ۱۴ امروز مه ای زمینای بیرونه گودی و تی محضرای جا خوئتم. دنیا مین فراری و سرگردون بنم و هرکس مه بیاته، مه کوشنه.» ۱۵ هوموقع خداوند اونه بوته: «ایطوری نیه، اگه ینفر قائن بکوشی، اونای هفت برابر انتقام هیته بنه.» و خداوند یکنه علامت قائن سر بنه، تا اگه ینفر اونه بیاته، اونه نکوشی. ۱۶ پس قائن، خداوند محضرای بیرون بوشو، و نود ولایت مین، که عدن شرق طرف هته بو، بیسه.

۱۷ قائن خو زناک أمره بخوته، و او شوکومدار بؤ و خونخ بچه. هوموقع قائن یکنه شهر بساته و خوریکاکه ایسم وسه، اونه خونخ ایسم بنه. ۱۸ خونخ عیراد پتر بو، و عیراد محویائیل پتر، محویائیل متوشائیل پتر بو، و متوشائیل لیمک پتر. ۱۹ لیمک دوته زن بیته، یکنه عاده ایسم داشت و اویته ظلّه. ۲۰ عاده، یابال بچه؛ او چادرنشینون و گله دارون پتر بو. ۲۱ اونه برار یوبال ایسم داشت؛ او، همته بریط نوازون و نی لوله نوازون پتر بو. ۲۲ ظلّه هم توبالقائن بچه، که همه

جور مفرق و آهنی اسباب چاگود. توبالقائین خاخور، نَعَمَه ایسم داشت.
۲۳ لِمک خو زناکون بوتہ:

« ای عادَه، ای ظَلَه، مَه گوش بدین
ای شمه، ای لِمک زناکون می گبُون گوش بدین.
او جوُون مرداکی که مَه فترکسه بو
و مَه زخمی بوده بو، بکوشتم.
۲۴ اگه قائن به هفت برابر انتقام بیته بی،
پس لِمک به، هفتاد و هفت برابر.»

۲۵ و آدم یبار دِه خو زناکِ امره حوا بخوته و او یکنه ریکای بچه و اونه شِیث
ایسم بنه و بوتہ: «خدا بجای هابیل که قائن اونه بکوشته، یکنه نسلِ دیگه مَه
هَدَه.» ۲۶ شِیث به هم یکنه ریکای بچه بوبُو و اونه اِنوش ایسم بنه. هو زمون،
مردم بنا بوَدَن خداوند ایسمِ کفر گوَتَن.

۵

آدم تا نوح جی

۱ اپی ایسَه تاریخچهٔ آدم نسل کیتاب. او روز که خدا آدم خلق بوده، اونه خدا
مورسُون بساَتَه. ۲ خدا اوشوَنه مرداک و زناک خلق بوده و ایشوَنه برکت بدا، و
اوشوَن او روزی که خلق بوده، ایشوَنه انسُون ایسم بنَه.
۳ آدم صد و سی ساله بو که یکنه ریکای خوش مورسُون و خوش شیکل اینه
به بچه بوبُو، و اونه ایسم شِیث بنه. ۴ و آدم بعدِ شِیث بدنیا آمَن، هشتصد
سال زندگی بوده و ریکاکُون و لاکوکُون دیگرم اینه به بچه بوبُو. ۵ پس آدم زندگی
روزوَن سرجمع، نهصد و سی سال بو و او بمورده.
۶ شِیث صد و پنج ساله بو که اِنوش اینه به بچه بوبُو. ۷ شِیث، بعدِ اِنوش
بدنیا آمَن، هشتصد و هفت سال زندگی بوده و ریکاکُون و لاکوکُون دیگرم اینه
بچه بوبُو. ۸ پس شِیث زندگی روزوَن سرجمع، نهصد و دوازده سال بو و او
بمورده.

۹ اِنوش نود ساله بو که قینان، اینه به بچه بوبُو. ۱۰ اِنوش بعدِ قینان بدنیا
آمَن، هشتصد و پانزده سال زندگی بوده و ریکاکُون و لاکوکُون دیگرم اینه بچه
بوبُو. ۱۱ پس اِنوش زندگی روزوَن سرجمع، نهصد و پنج سال بو و او بمورده.
۱۲ قینان هفتاد ساله بو که مَهَللئیل اینه به بچه بوبُو. ۱۳ قینان بعدِ بدنیا آمَن

مَهَلَّلَيْل، هشتصد و چهل سال زندگی بوده و ریکاوُن و لاکوِوُن دیگرم اینه بچه بوبؤ. ^{۱۴} پس قینان زندگی روزوُن سرجمع، نهصد و ده سال بو و او بمورده. ^{۱۵} مَهَلَّلَيْل شصت و پنج ساله بو که یارد اینه به بچه بوبؤ. ^{۱۶} مَهَلَّلَيْل بعد یارد بدنیا آمَن، هشتصد و سی سال زندگی بوده و ریکاوُن و لاکوِوُن دیگرم اینه بچه بوبؤ. ^{۱۷} پس مَهَلَّلَيْل زندگی روزوُن سرجمع، هشتصد و نود و پنج سال بو و او بمورده.

^{۱۸} یارد صد و شصت و دو ساله بو که خَنوخ اینه به بچه بوبؤ. ^{۱۹} یارد بعد خَنوخ بدنیا آمَن هشتصد سال زندگی بوده و ریکاوُن و لاکوِوُن دیگرم اینه بچه بوبؤ. ^{۲۰} پس یارد زندگی روزوُن سرجمع، نهصد و شصت و دو سال بو و او بمورده.

^{۲۱} خَنوخ شصت و پنج ساله بو که متوشالِح اینه به بچه بوبؤ. ^{۲۲} خَنوخ بعد متوشالِح بدنیا آمَن، سیصد سال خدا راه اَن میئن قدم زی و ریکاوُن و لاکوِوُن دیگرم اینه بچه بوبؤ. ^{۲۳} پس خَنوخ زندگی روزوُن سرجمع، سیصد و شصت و پنج سال بو. ^{۲۴} خَنوخ خدا راه اَن میئن قدم زی، و ده پیدا نوُبؤ؛ چونکه خدا اونه ببورده.

^{۲۵} متوشالِح صد و هشتاد و هفت ساله بو که لِمک اینه به بچه بوبؤ. ^{۲۶} متوشالِح بعد لِمک بدنیا آمَن، هفتصد و هشتاد و دو سال زندگی بوده و ریکاوُن و لاکوِوُن دیگرم اینه بچه بوبؤ. ^{۲۷} پس متوشالِح زندگی روزوُن سرجمع، نهصد و شصت و نه سال بو و او بمورده.

^{۲۸} لِمک صد و هشتاد و دو ساله بو که یکتِه ریکای اینه به بچه بوبؤ، ^{۲۹} و اونه نوح ایسم بنه و بوتِه: «ای ریکه، آمره سخت کار جی او زمین سر که خداوند لعنت بوده، نجات دِننه.» ^{۳۰} لِمک بعد اینکه نوح بدنیا بومه، پانصد و نود و پنج سال زندگی بوده و ریکاوُن و لاکوِوُن دیگرم اینه بچه بوبؤ. ^{۳۱} پس لِمک زندگی روزوُن سرجمع، هفتصد و هفتاد و هفت سال بو و او بمورده. ^{۳۲} نوح پانصد ساله بو که سام و حام و یافِث اینه به بچه بوبؤئن.

۶

فساد زمین سر زیادَ بنه

^۱ وختی آدموُن زمین سر زیادَ بوبؤئن و لاکوِوُن ایشوُنه به بچه بوبؤئن، ^۲ خدا ریکاوُن بدئن که آدموُن لاکوِوُن قشنگن، و هرته که انتخاب گودَن به زنی

گيئن. ۳ خداوند بوتہ: «می روح ہمیشہ آدمِ میئن نوموئنہ، چہرہ کہ او بشر ایسہ: اونه روزوئن صد و بیست سال بنہ.» ۴ او روزوئن میئن و بعد او، نفیلی اَنِ نسل زمین سر ایسابوئن، زمونی کہ آدمی اَنِ لاکوکوئن، خدا ریکاکوئن امرہ بخوتن، آدمی اَنِ لاکوکوئن اوشوئنہ بہ زاکوئن بچن. ایشوئن قدیم پهلوونون، و زمین سر نامدار بوئن. ۵ خداوند بیدہ کہ آدمِ شرارت، زمین سر خیلی ایسہ، و اونه دیل و فیکر همشک بدی دومبال و بس؛ ۶ و خداوند، اورای کہ آدمِ زمین سر بساتہ بو، پشیموئن بؤ و خوش دیلِ میئن غصہ دار بؤ. ۷ پس خداوند بوتہ: «آدمی کہ خلق بودم زمین سرای نابود کوئنم، آدم و چارپان و خزندہ اُن و آسموئن پرندہ اُن، چون کہ اوشوئنہ چاگودنای پشیموئن بوئم.» ۸ اما نوح مورِدِ لطف خداوند قرار بیتہ.

نوح و سیل

۹ ابي ایسہ نوح نسلِ تاریخچہ. نوح یکتہ صالح مرداک بو و خوش روزگارِ میئن بیعیب. نوح خدا راه میئن قدم زی. ۱۰ و نوح سہ تہ ریکای داشت: سام و حام و یافث.

۱۱ زمین خدا نظر میئن فاسد و ظلم جی پورا بؤ بو. ۱۲ و خدا زمینِ بیدہ کہ فاسد بؤ، چون کہ ہمہء آدموئن زمین سر، فاسدِ راه پیش بیتہ بوئن. ۱۳ پس خدا نوح بوتہ: «تصمیم دننم ہمتہ آدموئن نابود کوئم، چونکہ زمین اوشوئن واسہ ظلم جی پورا بؤ. بین، مو اوشوئن زمین امرہ نابود کوئنم. ۱۴ پس یکتہ کشتی تئبہ کاج چوبای بساز، و یسری اتاق اونه میئن چاکون، و اونه دیرون و بیرونِ قیر واسین. ۱۵ او کشتی ایطوری بساز: اونه درازی صدوپنجاه متر، اونه پھنا بیست و پنج متر و اونه بلندی پونزدہ متر بی. ۱۶ کشتی جور نیم متر دہ بومونسہ بہ سقف یکتہ پنجرہ بزن. کشتی درِ اونه پهلو بنی و اونه دیرون، جیر و وسط و جور، طبقہ بزن. ۱۷ چونکہ الوئن مو زمین سر، اووئن امرہ سیلِ راه توئنم تا ہر موجود زندہ ای کہ آسمونِ جیر نفس کشنہ، نابود کوئم، ہرچی زمین سر ایسہ، مینہ. ۱۸ اما می عہدِ تی امرہ دودنم، تو و تی ریکاکوئن و تی زن و تی عروسوئن، تی امرہ کشتی میئن ہنن، ۱۹ تموم جانداروئن جی، ہر موجود زندہ ای، یکتہ جفت، کشتی میئن ببور تا اوشوئنہ تی امرہ زیندہ بداری. نر و مادہ بوبوئن. ۲۰ پرندہ اُن هوطو خوشونِ مورشون، چارپان، هوطو خوشونِ مورشون، و زمینِ خزندہ اُن، هوطو خوشونِ مورشون، یکتہ جفت ہر موجود

زنده جی تی ورجه هنن تا اوشون زینده بداری. ^{۲۱} هیطورم جورواجور خوردنیای ویگیر و انبار بکون، تا تئبه و اوشونه به غذا بی. ^{۲۲} پس نوح هیطو بوده؛ او هرچیه که خدا اونه دستور بدا بو، انجؤم بدا.

۷

^۱ هو موقع خداوند نوح بوته: «تو و همه تی خونواده کشتی میئن بشین، چون ته ای دنیا میئن می ورجه صالح بدئم. ^۲ تموم پاک چارپانای، هفت جفت نر و ماده، و نجس چارپانای، یک جفت نر و ماده، تی امره ویگیر، ^۳ و آسمون پرنده ائم هفت جفت، نر و ماده، تا اوشون نسل تموم زمین سر زنده بداری. ^۴ چونکه مو بعد هفت روز، چهل روز و چهل شو بارون زمین سر وارنئم، و هر موجودی که بساٹم زمین سرای محو کوئنم.» ^۵ و نوح هرچیه که خداوند اونه دستور بدا بو، انجؤم بدا.

^۶ نوح ششصد ساله بو که سیل آوون زمین بیته. ^۷ و نوح خو ریکاکون و خو زناک و خو عروسون امره کشتی میئن بومئن تا سیل آوون جی در آمون بوموئن. ^۸ پاک چارپان و نجس چارپان، پرنده آن و تموم خزنده آن زمین سر، ^۹ دوته دوته، نر و ماده، هوطوری که خدا نوح دستور بدا بو، نوح ورجه کشتی میئن بوشوئن. ^{۱۰} و بعد هفت روز، سیل بومه و آوون زمین بیته.

^{۱۱} وقتی نوح ششصد سال داشت، هیفدهمی روز میئن از دومی ماه، بله، هو روز میئن، تموم چشمه آن اعماق زمینیای فواره بزئن و آسمونون پنجره آن بازه بو. ^{۱۲} و چهل روز و چهل شو زمین سر بارون ببارسه. ^{۱۳} هو روزون میئن، نوح و اینه ریکه آن سام و حام و یافث و نوح زناک و اینه سه ته عروسون اوشونه امره کشتی میئن بوشون، ^{۱۴} اوشون و تموم وحشی جاندارون، هوطو خوشون مورسون، و تموم چارپان، هوطو خوشون مورسون، و تموم خزنده آن زمین سر، هوطو خوشون مورسون، و تموم پرنده آن هوطو خوشون مورسون، و تموم بالدارون. ^{۱۵} دوته دوته، هر موجودی که زنده بو و نفس کشی، نوح ورجه کشتی میئن بوشوئن. ^{۱۶} و اوشونی که دیرون بوشوئن، هوطوری که خدا نوح دستور بدا بو، هر موجود زنده جی نر و ماده دیرون بوشوئن. و خداوند در اوشون پشت سر دوسه.

^{۱۷} و سیل چهل روز زمین سر دومباله داشت، و آوون زیاده بو، جوری که کشتی ویته و زمین سرای جورایتته. ^{۱۸} و آوون آنیچی جور بومه و زمین حریف بو

جوری که کشتی آوون سر بیسه. ^{۱۹} و آوون زمین سر بیشتر و بیشتر جور اومه و حریف بو تا اوره که همه بلند کوهون سر که تموم آسمون جیر هته بوئن، آوون جیر بوشوئن. ^{۲۰} آوون هفت متر کوهونای جورتر بوشوئن و اوشونه بپوشوئن. ^{۲۱} هر موجودی که زمین سر حرکت گود، پرنده آن و چارپان و وحشی حیوونون و تموم کوشتای جاندارون زمین سر و تموم آدمی آن، هلاک بوئن. ^{۲۲} هر موجود زنده ای که خشکی سر نفس گشی، بمورده. ^{۲۳} خدا هر موجودی که زمین سر ایسابو، محو گوده، آدمی آن و چارپان و خزنده آن و آسمون پرنده آن. اوشون زمین سرای محو بوئن. فقط نوح بومونسه و اوشونی که اونه آمره کشتی میئن ایسابوئن. ^{۲۴} و آو صد و پنجاه روز زمین سر حریف بو.

۸

سیل بنیشته ^۱ و اما، خدا نوح و تموم وحشی حیوونون و چارپان که اونه آمره کشتی میئن ایسابوئن بخاطر بارده، و خدا یکتا باد زمین سر ویریسونه و آوون بنیشتن. ^۲ اعماق زمین چشمه آن و آسمونون پنجره آن دوسه بوبو؛ و آسمونون ده نبارسه. ^۳ و آو، آنی آنی زمین میئن وگرسه. صد و پنجاه روز بوگذشته پس، آوون کم بوبوئن. ^۴ هفدهمی روز از هفتمی ماه میئن، کشتی، آزارات کوهون سر بنیشته. ^۵ تا دهمی ماه میئن، آو هیطو کمه بؤدبو تا اوره که اولی روز از ماه دهم میئن، کوهون گوفون معلوم بوئن.

^۶ پس بعد چهل روز، نوح پنجره ای که کشتی به بساته بو، بازه گوده ^۷ و یکتا کلاچ پره دا. کلاچ ای طرف و اوطرف پر کشتی تا اینکه زمین خشک بو. ^۸ بازین یکتا کبتر پره دا تا بیبی آو زمین سرای بنیشته یا نه. ^۹ ولی کبتر هیچ جا خو نیشتنه به نیاتّه و نوح ورجه کشتی میئن وگرسه، چونکه آو تموم زمین سر بیته بو. پس او خو دست دراز گوده و کبتر بیته و اونه خوش ورجه کشتی میئن وگاردونه. ^{۱۰} نوح هفت روز ده صبر بوده و یبارده یکتا کبتر کشتی مئنا پره دا. ^{۱۱} غروب دمی، کبتر اونه ورجه وگرسه، و ادفاره یکتا تازه زیتون ولگ خوتیک میئن داشت. پس نوح بفهمسه که آو زمین سرای کم بو. ^{۱۲} نوح هفت روز ده صبر بوده و کبتر پره دا، و کبتر ده اونه ورجه ونگرسه.

^{۱۳} نوح ششصد و یک ساله بو که، اولی روز از اولی ماه، آو زمین سرای خشک بو. هووقت نوح کشتی سرپوش ویتّه و بده که ده زمین سر خشک بو

ايسه. ^{۱۴} بيست و هفتمی روز دومی ماه میئن، زمین خشک بؤ بو. ^{۱۵} اوزمؤن خدا نوح بوته: ^{۱۶} « تو و تی زناک و تی ریکه آن و تی عروسؤن که تی أمره ایسن کشتی میئنای بیرون بشین. ^{۱۷} همه جاندارؤنی که تی أمره ایسن، هر موجود زنده ای از پرنده آن و چارپاآن و تموم خزنده آنی که زمین سر حرکت کوئن، تی أمره بیرون بار تا زمین پورا کوئن و دنیا میئن سر زاد و ولد بکونن، و زیاد بوئن.» ^{۱۸} پس نوح، خوریکاکؤن و خوزناک و خوعروسون أمره بیرون بومه. ^{۱۹} و تموم وحشی جاندارون، تموم خزنده آن، تموم پرنده آن، و هرچی که زمین سر حرکت گود، هوطو خوشون جفتؤن أمره، کشتی میئنای بیرون بومئن.

خدا عهد نوح أمره

^{۲۰} اوزمؤن نوح قوربونگاهی خداوند به چاگوده و تموم پاک چارپاآن و پرنده أناجی ویته، تموم سوچ قوربونی آن قوربونگه به تقدیم بوده. ^{۲۱} و یکتہ خوش بو عطر خداوند مشام برسہ و خداوند خوش دل میئن بوته: «ده هرگی زمین، آدم واسه لعنت نوکوئنم هرچند که آدم دل نیئت، جوؤنی جی بد ایسه. و ده هرگی همه جاندارؤن هلاک نوکئنم، هوطو که بودم.» ^{۲۲} «تا زمؤنی که دنیا برقراره،

کاشتن و پئن،

سرما و گرما،

تؤسؤن و زومسؤن،

و شو و روز،

نیسنه.»

۹

^۱ خدا نوح و اینه ریکه آن برکت بدا و ایشؤنه بوته: «زاد و ولد بکونین و زیاد بین و زمین سر پورا کونین. ^۲ شیمه ترس و هیبت تمؤم جانورؤن زمین و تموم پرنده آن آسمؤن و خزنده آن و همه ماهی آن دریا سر هنه. اوشؤن شیمه دست بسپورده بوبوئن. ^۳ هر موجود زنده ای که زندگی دننه، شیمه غذا بنه. هوطوری که سبز گیاهؤن شمره هدم، الؤن همه چیه شمره هدئنم. ^۴ اما گوشت اونہ زندگی أمره یعنی اونہ خون أمره، نوخؤرین. ^۵ ختم بدارین تاوان شیمه خون که زندگی اونہ میئن هته پساگینم: هر وحشی جانور جی و هر انسان جی اونہ پساگینم. آدم جوئن تاوؤن خوش مورشوناجی پساگینم.»

^۶ «هرکي آدم خون فوکوني،

اونه خون، آدم دستاي فوده بي؛

چون خدا آدم خوش شيکل مورشون چاگوده.

^۷ و شمه، زاد و ولد بکونين و خيلي زياد بين؛ و زمين سر پخش بين و اونه پورا

کونين.»

^۸ بازين خدا، نوح و اينه ريکه ان دوخنده، بوته: ^۹ «الون مو مي عهد شيمه
أمره و بعد شمه، شيمه زاگون أمره دودنم، ^{۱۰} و هر جانداري ام که شيمه أمره
بي، پرنده ان و چارپان و تموم زمين جانورون، يعني تموم اوشوني که کشتي
ميئناي بيرون بومئن؛ اي تموم زمين جانورون به، بنه. ^{۱۱} مو مي عهد شيمه أمره
دودنم که ده هرگي هيچ موجود زنده اي سيل اوون أمره هلاک ني، و ده هرگي
سيلي ننايي که تموم زمين ويرون کوني.» ^{۱۲} و خدا بوته: «اي ايسه نيشون
عهدي که مو خودم و شيمه ميئن و هر جانداري که شيمه أمره ايسه، همه
نسلون اينده به دودنم. ^{۱۳} مي رنگين کمون ابر ميئن بنئم، و او نيشون عهدي
ايسه که مي ميئن و زمين ميئن دوسه بنه. ^{۱۴} هرزمون ابرون زمين جورپهن کونم
و رنگين کمون ابرون ميئن ظاهر بي، ^{۱۵} هووخت مي عهد شيمه أمره و هر
موجود زنده اي، بخاطر ابئنم. و اوون ده هرگي سيل نبن که هر موجود زنده
اي هلاک کونن. ^{۱۶} هر وقت رنگين کمون ابرون ميئن ظاهر بي، اونه ايئم و او
آبدي عهد خدا و هر موجود زنده ميئن که زمين سر ايسه بخاطر ابئنم.» ^{۱۷} پس
خدا نوح بفرماسه: «اي ايسه عهد و نيشوني که مي ميئن و هر موجود زنده اي
که زمين سر ايسه، دوسم.»

نوح ريکاگون

^{۱۸} نوح ريکاگون که کشتي ميئناي بيرون بومئن، سام و حام و يافت بوئن. حام
گنغان پئر بو. ^{۱۹} ايشون نوح سه ته ريکاگون بوئن و تمام دنيا مردمون، ايشوناي
بچه و بکاشته بوبوئن.

^{۲۰} نوح زمين سر کشاورزي شروع بوده، و يکته انگورباغ دور گوده. ^{۲۱} نوح
انگور باغ شراب جي وودوشته، مست بو و خوش خو خيمه ميئن لخت گوده.
^{۲۲} حام، گنغان پئر، خو پئر لخت بده و خو دوته برار که بيرون ايسابون خبر بدا.
^{۲۳} پس سام و يافت يکته ردا ويئن، اونه خوشون شونه ان سر توذن و پسا پسا
بوشونن، خوشون پئر لختي بپوشونن. ايشون خوشون ديم يطرف ديگه

وگاردینن و خوشوئن پئر لختیه ندینن. ^{۲۴} وختی نوح خو مستیاجی واخوب بو و بفهمسه که کوشتای ریکای اونه آمره چی بوده، ^{۲۵} بوته:

«لعت گنعان سر!

خوش برارؤن غلومؤن نوکر بی.»

^{۲۶} و هنده بوته:

«متبارک بی یهوه، سام خدا!

گنعان اونه غلوم بی.

^{۲۷} خدا یافث فراوونی ببخشی؛

او سام خیمه آن میئن زندگی بکونی،

و گنعان اونه غلوم بی.»

^{۲۸} نوح بعد سیل، سیصد و پنجاه سال زندگی بوده. ^{۲۹} پس نوح زندگی روزون سر جمع نهصد و پنجاه سال بو؛ و او بمورده.

۱۱

بابِلِ بَرَج

^۱ و اما، تموم زمین سر، همه، یکتہ زیبؤن و یکتہ لهجه آمره گب زئن. ^۲ و چون مردم شرق جی کوچ گودن، شنعار ولایت میئن یکتہ هموار دشت بیاتن و اوره زندگی بودن. ^۳ اوشؤن همدیگر بوتن: «باین آجر چاکونیم و اوشؤنه خوب بپوچیم.» ایشؤن بجای آجر، سنگ و بجای قیر، ملات داشتن. ^۴ هووخت بوتن: «باین یکتہ شهر أمه به بسازیم و یکتہ برج که آسمؤن گوف بشی، و أمه ایسم نامدار کونیم، نبی که تموم زمین سر پخش بیم.» ^۵ و خداوند جیر بومه تا او شهر و او برجی که آدم زاکون چاکادبوئن، بینی. ^۶ و خداوند بوته: «الؤن ده اوشؤن قومی ایسن که یک بویوئن و ایشؤن همه یکتہ زیبؤن آمره گب زئن و اپی تازه اول کار اوشون ایسه و ده هیچ کاری نیه که اوشون نتونن انجوم بدئن. ^۷ الؤن جیر هنیم و ایشؤنه زیبؤن عوض کوننیم تا همدیگر گبؤن نفهمن.» ^۸ پس خداوند اوشؤنه اورا جی تموم زمین سر پخش گوده و او شهر ساتن جی دست بکشئن. ^۹ هینه واسه او شهر، بابل ایسم بنئن، چونکه اوره خداوند تموم دنیا مردوم زیبؤن عوض گوده. اوراجی، خداوند ایشؤنه تموم زمین سر پخش گوده.

سام نسل

۱۰ اپی ایسہ سام نسل تاریخچہ: وقتی سام صد سالہ بو، دو سال بعد سیل، آرفکشاد اونہ بہ بچہ بوبؤ؛ ۱۱ و سام بعد آرفکشاد بدونیا آمن، پانصد سال زندگی بودہ و ریکاکون و لاکوکون دیگرم اونہ بہ بچہ بوبون.

۱۲ آرفکشاد سی و پنج سالہ بو کہ شلاح اونہ بہ بچہ بوبؤ؛ ۱۳ و آرفکشاد بعد شلاح بدونیا آمن، چہارصد و سہ سال زندگی بودہ و ریکاکون و لاکوکون دیگرم اونہ بہ بچہ بوبون.

۱۴ شلاح سی سالہ بو کہ عبر اونہ بہ بچہ بوبؤ؛ ۱۵ و شلاح بعد عبر بدنیا آمن، چہارصد و سہ سال زندگی بودہ و ریکاکون و لاکوکون دیگرم اونہ بہ بچہ بوبون.

۱۶ عبر سی و چہار سالہ بو کہ فلیج اونہ بہ بچہ بوبؤ؛ ۱۷ و عبر بعد فلیج بدنیا آمن، چہارصد و سی سال زندگی بودہ و ریکاکون و لاکوکون دیگرم اونہ بہ بچہ بوبون.

۱۸ فلیج سی سالہ بو کہ رعو اونہ بہ بچہ بوبؤ؛ ۱۹ و فلیج بعد رعو بدنیا آمن، دوہست و نہ سال زندگی بودہ و ریکاکون و لاکوکون دیگرم اونہ بہ بچہ بوبون. ۲۰ رعو سی و دو سالہ بو کہ سروج اونہ بہ بچہ بوبؤ؛ ۲۱ و رعو بعد سروج بدنیا آمن، دوہست و ہفت سال زندگی بودہ و ریکاکون و لاکوکون دیگرم اونہ بہ بچہ بوبون.

۲۲ سروج سی سالہ بو کہ ناحور اونہ بہ بچہ بوبؤ؛ ۲۳ و سروج بعد ناحور بدنیا آمن، دوہست سال زندگی بودہ و ریکاکون و لاکوکون دیگرم اونہ بہ بچہ بوبون.

۲۴ ناحور بیست و نہ سالہ بو کہ تارح اونہ بہ بچہ بوبؤ؛ ۲۵ و ناحور بعد تارح بدنیا آمن، صد و نوزدہ سال زندگی بودہ و ریکاکون و لاکوکون دیگرم اونہ بہ بچہ بوبون.

۲۶ تارح ہفتاد سالہ بو کہ ابرام و ناحور و ہاران اونہ بہ بچہ بوبون.

تارح نسل

۲۷ اپی ایسہ تارح نسل تاریخچہ: تارح، ابرام و ناحور و ہاران پتر، و ہاران لوط پتر بو. ۲۸ ہاران خو پتر ورجہ تارح، خو زادگاہ، اور گلدانیان میئن، بموردہ. ۲۹ ابرام و ناحور زن ببورڈن. ابرام زناک ایسم سارای، و ناحور زناک ایسم ملگہ

بو، که هاران دتر بو، هاران دوته لاکوی داشت که اوشون ایسم ملگه و یسگه بو. ^{۳۰} و اما سارای به زاک نبوی و زاک نداشت.

^{۳۱} تَارَحِ خُو ریکه اَبْرَام، و خُو نوه لوط، که هاران ریکای بو، و خُو عروس سارای و خُو ریکه اَبْرَام زناکه ویته، و ایشون همدیگر اَمْره، اورِ گلدانیان جی بیرون بومئن تا گنعان سرزمین بوشوئن، وقتی که حَرانِ برسئن، اوره زندگی بوذن. ^{۳۲} تَارَحِ زندگی روزون دویست و پنج سال بو، و تَارَحِ حَرانِ میئن بمورده.

۱۲

اَبْرَامِ دَعْوَت

^۱ خداوند اَبْرَامِ بُوْتَه بو: «تی مملکتِ جی و تی فک و فامیل ورجای و تی پئر خُونای بیرون بیه، بشو او ولایت میئن که ته نیشون دِئْتَم. ^۲ تی جی یکتَه پیلَه قَوْمِ چاکوئْتَم و ته برکت دِئْتَم؛ تی ایسم پیلَه چاکوئْتَم و تو خودت برکت بنی. ^۳ برکت دِئْتَم کسونیه که ته برکت بدئن، و بی حرمت کوئْتَم اوکسیه که ته بی حرمت کونی؛ و بواسطه تو، زمین طایفه اُن، همتَه برکت هگیئن.»

^۴ پس اَبْرَام، هوطوریکه خداوند اونه دستور بدابو، راه دکتَه؛ و لوط هم اونه اَمْره بوشو. اَبْرَام هفتاد و پنج ساله بو که حَرانِ جی بیرون بومه. ^۵ او خُو زناک سارای، خُو برارزه لوط، و خُو تمام مال و مینال که با یسری آدمون، حَرانِ میئن بهدست بآرده بوئن، ویتَه و گنعان سرزمین سو راه دکتَه، وختی که اوشون گنعانِ سرزمین برسئن ^۶ اَبْرَام او سرزمین میئن تا بلوطِ موره محل، که شکیم میئن هته بو، پیش بوشو. او زمون، گنعانی اُن او سرزمین میئن ایسابوئن. ^۷ بازین خداوند اَبْرَامِ به ظاهر بُو و بوته: «ای سرزمینِ تی نسلِ بخشَم.» پس اَبْرَام اوره خداوندِ به، که اونه به ظاهر بو بُو، یکتَه قربونگاه بساته. ^۸ بازین او کوه و کولاتِ میئن که بیتئیل شرق سو هته بو کوچ بوده و خوش خیمه علم بوده، جوریکه بیتئیل اینه غرب طرف و عای اینه شرق طرف هته بو. اَبْرَام، اوره قریونگاهی خداوندِ به بساته و خداوند پرستش بوده. ^۹ اَبْرَام خُو سفرِ دومباله بده و نِگب سو بوشو.

اَبْرَامِ و سارایِ مِصرِ میئن

^{۱۰} و اما او سرزمین میئن قحطی بو بُو، و اَبْرَامِ مِصرِ بوشو تا یمدت اوره زندگی بکونی، چره که او سرزمین میئن بدجور قحطی بو بُو. ^{۱۱} وقتی مِصرِ نزدیکی

برسه، أبرام خو زناک سارای بوتہ: «دوئتم کہ تو یکنہ قشنگ زناک ایسی. ۱۲ مصری اُن ہیطو تہ بیئن، گوئن: ”اپی اونه زناک.“ هووخت مہ کوشنن ولی تہ زندہ دئن. ۱۳ پس بگو می خاخور ایسی، تا تی خاطر واسه مہ بم خوروم بی، و می جؤن، تی وسه زندہ بومؤنی.» ۱۴ ہیطو کہ أبرام بومہ مصر میئن، مصری ان اونه زناک بدئن کہ خیلی قشنگ بو. ۱۵ وقتی کہ فرعون امیرؤن سارای بدئن، اونای فرعون ورجہ کلی تعریف بوذن. پس سارای فرعون خؤنہ بپوذن. ۱۶ فرعون سارای واسه أبرام آمرہ خوروم رفتار بوذہ، و أبرام صاحب گله اُن ورمہ اُن، الاغؤن نر و مادہ، غلامؤن و کنیزؤن، و شترؤن بوؤ. ۱۷ اما خداوند، سارای واسه، أبرام زناک، فرعون و اونه خونہ آدمؤن سر بدجور بلا بآردہ. ۱۸ پس فرعون أبرام دوخونده بوتہ: «اپی چی کاری ایسہ کہ در حق مو بودی؟ چرہ مہ نوتی کہ او تی زناک ایسہ؟ ۱۹ چرہ بوتی: ”می خاخور ایسہ،“ کہ مو اونه می زن چاگودم؟ الؤن، اپی تی زناک. اونه ویگیر و بشو!» ۲۰ بازیں فرعون أبرام بارہ دستورؤنی خو مامورون بدا، و اوشؤن أبرام و اونه زناک و ہرچی کہ داشت سرا دئن.

۱۹

خدا لوط نجات دئنه

۱ غروب دمی، او دوتہ فرشتہ سدوم شہر برسئن، و لوط شہر دروازہ ورجہ نیشته بو. ہیطو کہ لوط ایشؤنہ بدہ ایشؤنہ دئی واسه ویریسہ و خو دیم گل سر بنہ. ۲ و بوتہ: «آقایون، خواهیش گوئتم باین شیمہ بندہ خؤنہ و شیمہ پان بوشورین و شو اُرہ بیسین. بازیں صوباین ویریسین، شیمہ راہ دومبالہ بدین.» جواب بدئن: «نہ، امہ شو شہر میدؤن میئن ایسنیم.» ۳ ولی وختی دہ خیلی اصرار بوذہ اونه امرہ اونه خونہ بوشؤن. لوط ایشونہ بہ یکنہ میمؤنی بیتہ و نؤن پی خمیرمایہ بپوتہ و ایشؤنم بوخوردن. ۴ اما قبل از اونکہ بخوسن، شہر مرداکؤن، یعنی سدوم مرداکؤن، پیر و جوؤنای، تموم مردم تا آخرین نفر، خؤنہ دور گوذن. ۵ اوشؤن لوط دوخؤندن، بوتن: «او مرداکؤن کہ امشو تی ورجہ بومئن، گورا ایسن؟ اوشؤنہ امہ ورجہ بار کہ ایشونہ آمرہ بخوسیم.» ۶ لوط خونہ جی بیرون بومہ و در خوش پشت سر دوسہ، ۷ و بوتہ: «ای می برارؤن. خواهیش کوئتم کہ اپی پست و شرور کار انجوم ندین. ۸ بینین، مو دوتہ لاکوی دئتم کہ هیچ مرداکی آمرہ نوبوئن. بوگذارین اوشؤنہ شیمہ ورجہ بیرون بآرم، و

هرکاری که شیمه دیل خوائنه اوشؤنه أمره بکونین. ولی ای مرداکؤن أمره کار ندارین، چره که می خونه میئن پناه بآردن.»^۹ اوشؤن جواب بدئن: «کنار بشو.» و بوئن: «ای غریب مردکه بومه تا أمره ورجه زندگی بکونی، و الؤن أمره به قاضی بویؤ! الؤن تی أمره بدتر از اوشؤن کوئنیم.» پس او مردکه یعنی لوط سر حسایی فوقوتن و جلو بومئن تا در بشکن. ^{۱۰} ولی او فرشته آن خوشؤن دست دراز گودن، لوط خوشؤن ورجه خؤنه میئن هکشئن و در دؤسن. ^{۱۱} بازین اوشؤنی که خونه در پوشت ایسابوئن، از کوشتای تا پیله کوره گودن، و اوشون حقسعی گودن در پیدا کونن ولی منیسن.

^{۱۲} بعد او دوته مردکه لوط بوئن: «هیشکس اَره دئی؟ دامادؤن و ریکاؤن و لاکوکؤن، و هرکس که ای شهر میئن دئی ارای بیرون بیر، ^{۱۳} چون أمره خوائنیم ای شهر نابود کونیم؛ چره که ناله و شکایت، ضد اَره مردم، خدا ورجه زیاده بؤ، و خداوند، أمره سرادا تا اونه نابوده کونیم.» ^{۱۴} پس لوط بیرون بوشؤ تا خو دامادؤن أمره، که قرار بو اونه لاکوکؤن أمره عروسی بکونن، گب بزنی. ایشؤنه بوته: «ویریسین و ای شهرای بیرون بشین، چون خداوند خوائنه شهر نابود کونی!» اما اینه دامادؤن فکر بودن شوخی کآدره.

^{۱۵} صوبه دمون، او فرشته آن لوط بوئن: «ویریس! تی زناک و تی لاکوکؤن که اَره ایسنن ویگیر، نبی که شمزم ای شهر مجازات میئن هلاک بین.» ^{۱۶} اما لوط پس پس زی، او مرداکون، خداوند مهربونی واسه اونه به، اونه و اونه زناک و اونه دوته لاکوکه دستون بیئن و شهراجی بیرون بوردن. ^{۱۷} و وقتی ایشؤنه بیرون آردبون، یکتہ از او دوته فرشته آن بوته: «شیمه جؤن نجات وسه فرار بکونین! شیمه پشت سرم نیگه نکونین، صحرا میئن هیچ جا نیسین! بلکه کوهؤن سو فرار بکونین، نبی که اَره هلاک بین!» ^{۱۸} ولی لوط ایشؤنه بوته: «آقایون، هیطؤ نبی! ^{۱۹} الؤن تی لطف شامل حال تی بنده بویؤ و می جؤن نجات دئن أمره پیله محبت در حق مو بودی. اما مو نای اونه ندئتم که کوه میئن فرار بکوئم، نبی که ای بلا می سر بای و مو بمیرم. ^{۲۰} بین، اوره یکتہ کوشتای شهر هته که نزدیکه، بگذار تا اوره فرار بکونم. مگه یکتہ کوشتای شهر نیه؟ ایطوری می جؤن نجات پیدا کوئه.» ^{۲۱} فرشته لوط بوته: «تی ای خواسته ام برآورده کوئم تا او شهری که اونای گب بزنی، نابود نکوئم. ^{۲۲} اما تآتادی فرار بکون اوره، چونکه تا اوره نرسی، کاری منم بکوئم.» هینه واسه، او شهر، صوغر ایسم بنه بویؤ.

سُدوم نابودَ بوئن

^{۲۳} وقتی لوط شهرِ صوعرِ برسه، آفتاؤ زمينَ جی جور بومه بو. ^{۲۴} بازين خداوند، سُدوم و عَمورَه سر، گوگرد و آتش، آسمونَ جی ببارؤنه، ^{۲۵} و او شهرؤن و تمام صحراآن و همهٔ مردوم شهرؤن و همهٔ گياهؤن زمينَ نابودَ گوده. ^{۲۶} اما لوط زناک خو پشت سر نيگاه گوده، و يکته ستونِ نمک بوؤ. ^{۲۷} ابراهيم صوبه دم، زود ويريسته و هوجايي که اوره خداوند محضر ميئن ايسابو، بوشؤ. ^{۲۸} و وختی سُدوم و عَمورَه و تمام صحرا زمينَ نيگاه گوده، بده که الؤن دود او ولايت جی، کوره دودِ مورشؤن جؤر شوئدره. ^{۲۹} ايطوری، هووخت که خدا صحرا شهرؤن نابودَ گوده، ابراهيم بخاطر بآرده، و او زمؤنی که او شهرؤن که لوط اوشؤنه ميئن زندگی گود نابودَ کأدبو، لوطِ او ويريؤنی مئنای بيرون هکشه.

لوط و اينه لاکوکؤن

^{۳۰} لوط صوعرِ ميئنای بيرون بومه و خو دوته لاکو امره کوه ميئن بيسته، چون واهيمه داشت که صوعرِ ميئن بیسی. پس خو دوته لاکوکه امره يکته غار ميئن زندگی بوده. ^{۳۱} يه روز پيله خاخور کوشتاکه بوته: «أمه پئر ده پير بو و ابي سرزمين ميئن مرداگم نيسته، تا همه دنيا رسم مورشؤن، أمه امره بخوسی. ^{۳۲} بيه تا أمه پئر شراب وودوشؤنيم و اونه امره بخوسيم تا يکته نسل أمه پئرای بداريم.» ^{۳۳} پس هو شوؤ، خوشؤنه پئر شراب وودوشؤن، و پيله دتر بوشؤ، خو پئر امره بخوته و خوتن و ويريستن اونه امره، لوطِ حالی نوبؤ. ^{۳۴} فردياي، پيله خاخور کوشتاکه بوته: «دبشؤ مو أمه پئر امره بخوتم. بيه امشؤ أم اونه شراب وودوشؤنيم، و تنم أمه پئر امره بخوس تا يکته نسل أمه پئر اجي بداريم.» ^{۳۵} پس او شوؤ هم خوشؤن پئر شراب وودوشؤن، و اونه کوشتای لاکوکم اونه امره بخوته و خوتن و ويريستن اونه امره، لوطِ حالی نوبؤ. ^{۳۶} پس لوطِ هر دوته لاکوی، خوشؤن پئرای شوکومايتن. ^{۳۷} پيله دتر يکته ريکای بچه و اونه ايسمِ مواب بنه؛ او موابی ان پئر، که امروز ايسئن. ^{۳۸} کوشتای دترم يکته ريکای بچه و اونه ايسمِ بنِ عمی بنه؛ او عمونی ان پئر که امروز ايسئن.

خداوند هوطو که بوته بو، سارا یاری به بومه؛ و خداوند اوچیزیکه وعده بدا بو، سارا به انجوم بده. ^۲ پس هو زمؤنی که خدا اونه وعده بدا بو، سارا شوکوُمیته و ابراهیم به پیری سر، یکتہ ریکای بچه. ^۳ ابراهیم خوریکه، که سارا اینه بزاسه بو، اسحاق ایسم بنه؛ ^۴ و ابراهیم خوریکای اسحاق هشت روزگی میئن ختنه بوده، هوطوری که خدا اونه دستور بدا بو. ^۵ ابراهیم وقتی اینه ریکه بدنیا بومه، صد سال داشت. ^۶ و سارا بوته: «خدا مه خنده و شادی هده، و هرکی بشتوئی، می امره خنده و شادی کوئنه.» ^۷ و هنده بوته: «کی تئیس ابراهیم بوگوی که سارا تی زاکوئن شیر دئنه؟ با ابي حال، پیری میئن یکتہ ریکای اونه به بزاسم.»

بیرون گودنِ هاجر و اسماعیل

^۸ زاک پیله بوبؤ و اونه شیر جی هیئن؛ و او روزی که اسحاق شیر جی هیئن، ابراهیم یکتہ پیله جشن بیتہ. ^۹ و اما سارا بده او ریکه ای که هاجر مصری، ابراهیم به بزاسه بو، روخشنایره؛ ^{۱۰} پس ابراهیم بوته: «ابی کنیز با اینه ریکه بیرون کون، چون ابي کنیز ریکه با می ریکای اسحاق، هیچ ارثی نیئنه.» ^{۱۱} اما ابي گی که ابراهیم ریکه واسه بوته بو، اینه خوش نومہ. ^{۱۲} ولی خدا ابراهیم بفرماسه: «تی ریکه و تی کنیز واسه تی شادی خراب نکون. سارا گبؤن هرچی که ته گونه بشتؤ، چون تی نسلی نتاج، اسحاق جی دوخنده بنه. ^{۱۳} کنیز ریکای جی أم یکتہ قوم چاکوئم، چونکه اونم تی نسلا جی ایسه.» ^{۱۴} پس ابراهیم صوبه دم ویریسه، و نون و یکتہ خیک آؤ ویتہ هاجر هدا. او اوشوئنه هاجر دوش سر بنه و سراخر اونه خوش ریکه امره سرا دا. هاجر بوشؤ، بیرشبع بیابؤن میئن خوشه گرس.

^{۱۵} وقتیکه خیک آؤ تمنه بؤ، هاجر خوریکاکه یکتہ تیف جیر بنه. ^{۱۶} بازین یکتہ تیر پرتاؤ گودنِ اندازه، اونای دور بؤ و او جاییکه زاکِ جلو بو بنیشته، خوش امره بوته: «می زاکِ موردنِ نیئم.» و هو حال میئن که اوره نیشته بو، خو صدا جور ببورده و ونگ بزه. ^{۱۷} خدا، ریکه صدا بشتؤسه، و خدا فرشته، آسمون میئنای هاجر دوخنده و بوته: «هاجر، ته چی بوبؤ؟ واهیمه ندار، چونکه خدا او ریکه صدا که اوره هته بشتؤسه. ^{۱۸} ویریس و ریکه ویگیر، تی کسه میئن قائم بدار، چونکه یکتہ پیله قوم اونای بوجود آبتئم.» ^{۱۹} هوزمؤن خدا هاجر چیشمؤن بازه گوده، و اونم یکتہ آؤچاه بده. پس بوشؤ و خیک آؤ

أجی پورا گوده خو ریکه وودوشؤنه.

^{۲۰} خدا او ریکه أمره بو و او پیله بوبؤ. او، صحرا میئن شروع بوده زندگی گودن و تیراندازی میئن ماهر بؤ. ^{۲۱} او فاران صحرا میئن زندگی گود و اینه مَرم یکتہ زناک، مصراجی اینه بیتہ .

بِئْرَشَبَعِ عَهْدِ

^{۲۲} او زمؤن میئن، اَبِیْمَلِک و فیکول، اونه لشگر فرمؤنده، ابراهیم بوئن: «خدا هرکاری که تو کوئی، تی أمره ایسه. ^{۲۳} أَلْوَن اِرِه مِه به، خدا قسم بوخؤر که منو و می زاکؤن و می نوه اُن خیانت نوکئی؛ بلکه هوطؤ که مو ته محبت بودم تنم می أمره و ولایتی که اونه میئن زندگی گودی و غریب بی، هوطوری رفتار بکونی.» ^{۲۴} ابراهیم بوته: «قسم خوئنم.»

^{۲۵} اوزمؤن ابراهیم، آؤچاهی واسه که اَبِیْمَلِک نوکرؤن، اونا ی هیته بوئن، اَبِیْمَلِک ملامت بوده. ^{۲۶} اَبِیْمَلِک بوته: «نودؤئم که کی اِی کار بوده. تو مه هیچی نوتی و تا امروز اینه نشتؤسبوم.»

^{۲۷} ابراهیم خو گوسندون و گوؤن ویتہ و اَبِیْمَلِک هدا، و اوشؤن دوتہ با هم عهد دوسن. ^{۲۸} ابراهیم هفت ته گوسند زاکِی خو گله جی سیوا بوده، ^{۲۹} و اَبِیْمَلِک ابراهیم بوته: «اِی هفت ته گوسند زاکِی که سیوا بودی، چی ایسه؟» ^{۳۰} ابراهیم بوته: «اِی هفت ته گوسند زاکِی می جی قبول بکون، تا یکتہ گواه بی، که مو اِی چاه بکندم.» ^{۳۱} پس او جیگاه ایسم بِئْرَشَبَع بنه، چونکه او دوتہ مردکه، اوره همدیگره به قسم بوخوردن. ^{۳۲} بعد او عهد دوسن بِئْرَشَبَع میئن، اَبِیْمَلِک، فیکول أمره که اینه لشگر فرمونده بو، فلسطینی اُن ولایت سو وگرسن. ^{۳۳} ابراهیم بِئْرَشَبَع میئن یکتہ گز دار بکاشته، و اوره خداوند ایسم، خدای سرمدی، دوخونده. ^{۳۴} و ابراهیم، زمون زیادی فلسطینی اُن ولایت میئن غریبی زندگی بوده.

۲۲

اسحاقِ قِربونِی گودن

^۱ چن وقت بعد اِی اتفاقؤن، خدا ابراهیم امتحؤن بوده، اونه بوته: «آی ابراهیم!» جواب بده: «بله، اِرِه ایسئم!» ^۲ خدا بوته: «تی ریکه که تی تک ریکه ایسه و اونه خیلی دوست دئی، یعنی اسحاق ویگیر و بشو موری سرزمین میئن،

و اونه یکنه او کوهون سر که ته گونم، یکنه تموم سوز قربونی مورسون تقدیم بکون.»^۳ پس، صوبه دم، ابراهیم ویریسسه، خو الاغ پالون بنه و دوته خو نوکرؤن خوریکه اسحاق امره ویته، هیمه قربونی سوجنئن به بشکنه و طرف او جایی که خدا اونه بؤتبو، راه دکتہ.^۴ سومی روز میئن، ابراهیم خو سر جورایتہ و دورادوری اوره بدہ.^۵ اوزمؤن خو نوکرؤن بوتہ: «شمه هره الاغ ورجه بیسین تا منو و می ریکه، اوره بشیم، و پرستش بکونیم و شیمه ورجه وگردیم.»^۶ ابراهیم هیمه ای که قربونی سوجنئن شی بو ویتہ، خوریکه اسحاق سر بنه، و آتش و کارد خو دست امره ویتہ، و هر دوته همدیگر امره شودبؤن.^۷ ولی اسحاق خو پئر ابراهیم بوتہ: «پئر؟» ابراهیم جواب بدا: «بله، می ریکه؟» بوتہ: «ای آتش و هیمه، ولی او تموم سوچ قوربونی گوسند زاک چی بوبؤ؟»^۸ ابراهیم جواب بدا: «می ریکه، خدا گوسند زاک که خواه قریونی بی خوش به فراهم بوده.» پس هر دوته همدیگر امره بوشوئن.

^۹ وقتی او جیگایی که خدا ابراهیم بؤته بو برسئن، ابراهیم اوره، یکنه قوربونی جیگه بساته و هیمه اونه سر دجه و خوریکه اسحاق دست و پا دوسه، اونه قوربونی جیگه سر، هیمه ان سر بنه.^{۱۰} ابراهیم هووقت خو دست دراز گوده و کارد ویتہ تا خوریکه سیر بینی.^{۱۱} اما خداوند فرشته، آسمونای اونه دوخونده: «ابراهیم! ابراهیم!» جواب بدا: «بله، اره ایسئم»^{۱۲} فرشته بوتہ: «تی ریکاکه دست نزن و اونه امره کاری ندار! الؤن ده دوئئم که تو خداجی ترسی، چون دئدرم تی ریکاکه، تی تک ریکاکه، می جی مضائقه نودی.»^{۱۳} ابراهیم خو سر راسته گوده و خو پشت سر، یکنه قوچ بدہ که خو شاخون امره، تیف کله میئن گرفتاره بؤبو. ابراهیم بوشو، قوچ ویتہ و اونه بجای خوریکای، یکنه تموم سوز قوربونی مورسون تقدیم بوده.^{۱۴} پس ابراهیم او جاجیگه 'خداوند فراهم کوئنه' ایسم بنه. و تا امروزم گونن: «خداوند کوه سر، او فراهم بنه.»

^{۱۵} خداوند فرشته، دومی بار ابراهیم، آسمونای دوخونده^{۱۶} و بوتہ: «خداوند گونہ: به ذات خودم قسم، اورای که ای کار بودی و حتی تی یکدنه ریکاکم مضائقه نودی،^{۱۷} حتم بدار که ته برکت دئئم و تی نسل آسمون ستاره ان مورسون و دریا کناره ریگؤن مورسون، زیاد کوئئم. تی نسل، خوشؤن دشمنؤن دروازه ان گیتن،^{۱۸} و تی نسل واسه، تموم زمین قومؤن برکت هگیئن، چون تو می گب اطاعت بودی.»^{۱۹} پس ابراهیم خو نوکرؤن ورجه وگرسه، و ایشونم ویریسئن همدیگر امره پیرشبع طرف بوشوئن. و ابراهیم پیرشبع میئن بیسه.

ابراهيم موردن

۱ ابراهيم يکته زنآک ديگه داشت که اينه ايسم قِطوره بو. ۲ او زمران و يقشان و ميدان و ميدان و يشباق و شواح ابراهيم به بچه. ۳ يقشان، صبا و ددان پتر بو. ددان ريکاکون، آشوريم و لپوشيم و لئوميم بوئن. ۴ ميدان ريکاکون، عقه و عيفر و خنوخ و آبيداع و اِلداعه بوئن. ايشون همه، قِطوره زاکون بوئن. ۵ ابراهيم هرچي داشت اسحاق ببخشه. ۶ ولي خو صيغه ان ريکاکون پيشکشون هدا و اوشونه او زموني که زنده بو، اسحاق ورجاي شرق سرزمين سو سرا دا. ۷ ابراهيم زندگي روزون صد و هفتاد و پنج سال بو. ۸ ابراهيم خو آخري نفس خوبي پيري سن ميئن بکشه، اينه چيشم و ديل زندگي جي سير بو، بمورده و خو اجداد ورجه بوشو. ۹ اينه ريکاکون اسحاق و اسماعيل اونه مکفيله غار ميئن، عفرون زمين ميئن، که صوخر حيتي ريکه شي بو، مَمري جلو دفن گودن، ۱۰ هو زميني که ابراهيم حيتي ان جي بيه بو. اوره ابراهيم خو زنآک، سارا ورجه دفن بو. ۱۱ بعد ابراهيم موردن، خدا اينه ريکاي اسحاق برکت بده، و اسحاق پترلحي رُئي ميئن زندگي بوده.

۳۷

يوسف خوؤبون

۱ يعقوب، يوسف پتر، گنغان ولايت ميئن که اينه پتر او ولايت ميئن غريب بو، زندگي بوده. ۲ ابي ايسه يعقوب نسل تاريخچه: يوسف که هفده سال داشت، خو برارون آمره، گلّه چوپوني گود. او جوون، پلهه ريکاکون و زلفه ريکاکون، خو پتر زناکون آمره، زندگي گود. او ايشونه بد کارون خو پتر به خبر بورد. ۳ اسرائيل، که هو يعقوب ايسه، يوسف همته او ريکاکوناي بيشر دوست داشت، چونکه يوسف اينه پيري سن ميئن دنيا بومه بو؛ يعقوب اينه به يکته رنگي رنگي عبا چاگوده بو. ۴ اما وختي يوسف برارون بدئن که ايشونه پتر، يوسف همته براروناجي بيشر دوست دئنه، يوسف پيراسه بو منيسن و منيسن اينه آمره قشنگ گب بزبن. ۵ يوسف يکته خوؤ بده و وقتي خو برارون به تعريف بوده، اوشون نفرت، يوسف جي بيشر بو. ۶ او خو برارون بوته: «خوي که بدئم گوش بدين: ۷ الون

أمة زمین میئن، گندم درزه دوسدبیم که یدقتری می گندم درز ویریسه و شیمه گندم درزؤن می گندم درز دور جومه بوئن، اونه جلو تعظیم بوذن.»^۸ اینه برارؤن بوئن: « راست راستِ امة سر بنی؟ واقعا امة حکم کوئی؟ » پس اینه خوؤئن و اینه گبؤن واسه، اوشؤن، اوناچی بیشتر متنفر بوئن.

^۹ بازین یوسف یکتہ دہ خوؤ بده و خو برارؤن به تعریف بده، بوتہ: «یکتہ خوؤ دیگہ بدئم: بلہ، آفتاؤ و ماه و یازده تہ ستارہ مہ به تعظیم کادبؤن.»^{۱۰} اما تا اونه خو پئر و خو برارؤن به تعریف بده، اونه پئر اونه تشر بزه و بوتہ: «ای چورو خوؤ ایسه کہ بدی؟ راست راستہ من و تی مئر و تی برارؤن هنیم، تہ به تعظیم کوئنیم؟»^{۱۱} اونه برارؤن بیشتر اونه سر حسودی گودن ولی اونه پئر، او اتفاق، خو خاطر میئن بداشته.

یوسفِ برارؤن اونه بفورتن

^{۱۲} یبار، یوسفِ برارؤن خوشؤن پئر گلہ چوپؤنی واسه، بوشؤ بوئن شکیم شهر دوروبر،^{۱۳} و اسرائیل کہ هو یعقوب ایسه یوسف بوتہ: «مگہ تی برارؤن شکیم دوروبر، گلہ چرئن به نبوردن؟ بیہ، تہ اوشؤنه ورجہ سرا دئم.» یوسف بوتہ: «به چشم.»^{۱۴} پس یقوب، یوسف بوتہ: «ألؤن بشو و تی برارؤن و گلہ سلامتی جی خبر بگیر و مہ به بار.» هووخت یوسفِ جبرون صحرا جی سرادا.

هیطوکه یوسف شکیم برسه،^{۱۵} یکتہ مردکہ اونه صحرا میئن سرگردؤن بیاتہ و اونای بیورسه: «چی دومبال گردنی؟»^{۱۶} جواب بدا: « می برارؤن دومبال گردنم. خواهش کوئنم مہ بگو، گلہ کورہ چرئن به ببوردن؟»^{۱۷} او مردکہ جواب بدا: « إراجی کوچ بوذن. چون بشتؤسم کہ گوئن: ”بشیم دوتان شهر.“» پس یوسف، خو برارؤن دومبال بوشؤ و اوشؤنه دوتان میئن بیاتہ.

^{۱۸} اوشؤنم یوسفِ دورادوری بدئن و قبل اینکہ ایشؤن نزدیکہ بی، نقشہ بکشن کہ اونه بکوشن.^{۱۹} و همدیگرہ بوئن: «الؤن او صابِ خوؤئن هنہ! ^{۲۰} باین الؤن اونه بکوشیم و یکتہ ای چاه آن میئن تودیم و بگیم یکتہ وحشی حیوون اونه بوخوردہ. بازین بینیم اونه خوؤئن چی بنہ.»^{۲۱} ولی وقتی رئوبین اینہ بشتؤسه، یوسف ایشؤنه دستاجی نجات بدہ و بوتہ: «اونہ جؤن نگیریم.»^{۲۲} رئوبین ایشؤنه بوتہ: «خون فونکونین. اونه ای چاه میئن کہ صحرا میئن هنہ تودین، ولی اونه رو شیمہ دستِ بلند نکونین.» اینہ بوتہ، بلکه یوسفِ اوشؤنه دستاجی نجات بدای و پئر ورجہ وگردؤنی.^{۲۳} پس وقتی یوسف خو برارؤن

ورجه برسه، رنگی رنگی عبا که دوده داشت، اونه تناجی در بآردن^{۲۴} و اونه بیتن، یکنه چاه میئن تودنن. چاه خالی بو و آو نداشت.

^{۲۵} بازین غذا خوردن به بنیشتن، وقتی خوشون سر راسته گیتن یکنه کاروون اسماعیلی ان جی بدتن که جلعادای امدابون. اوشون خوشون شترون سر، خوشبو صمغ و عطر بلسان و مَر، بار بزه بوئن که مصر سو بوردبون.^{۲۶} بازین یهودا خو برارون بوته: « امه برار کوشتن و اونه خون حاشا گودن چی فایده دئنه؟^{۲۷} باین تا اونه اسماعیلی ان بفورشیم و امه دستون امره اونه خون فونکونیم؛ چون او هرچی بی امه برار و امه تن گوشت.» اونه برارون قبول بوئن.^{۲۸} پس وقتی مدیانی تاجرون اوراجی شوئدبون، یوسف برارون اونه هکیشتن، چاه جی بیرون بآردن و اونه بیست ته سکه نقره، اسماعیلی ان بفورتن؛ اوشونم اونه مصر ببوردن.

^{۲۹} وقتی رئوین چاه سو وگرسه و بده که یوسف اونه میئن نیسه خوش لباسون پاره بوده،^{۳۰} و خو برارون ورجه وگرسه و بوته: «ریکه اوره نیسه! الون مو کورا بوشوم؟»^{۳۱} پس یوسف برارون اونه عبا ویتن، یکنه نر بزه سیرا بئن و اونه عبا بز خون میئن فرو گودن.^{۳۲} و بازین او رنگی رنگی عبا ویتن، ببوردن پئر ورجه و بوئن: «اینه بیاتیم. بین، اپی تی ریکه لباس ایسه یا نه؟»^{۳۳} یعقوب، لباس بشناخته و بوته: «می ریکه لباس ایسه! یکنه وحشی حیوون اونه بوخورده. حتم دئتم، یوسف تیکه پاره بوبؤ.»^{۳۴} هووقت یعقوب خو لباسون پاره بوده و پلاس دوده و خیلی روزون خو ریکه به عزا بیته.^{۳۵} اینه ریکاوون و لاکوکون همته خواستن که اونه دلداری بدتن، اما او آروم نوبؤ و بوته: «مو عزا امره، می ریکه ورجه قبر میئن شنم.» و یوسف پئر اونه ونگ بزه.^{۳۶} اپی میئنه، مدیانی ان، یوسف، فوتیفار که مصر میئن، یکنه فرعون افسرون و کاخ محافظون رئیس بو، بفورتن.

۳۹

یوسف و فوتیفار زناک

^۱ یوسف ببوردبون مصر. یکنه مصری مرداک، که فوتیفار ایسم داشت، که فرعون یکنه از افسرون و کاخ محافظون رئیس بو، یوسف اسماعیلی ان جی که اونه اوره بآرده بوئن، بیه.^۲ خداوند یوسف امره بو، پس او یکنه موفق مرداک بوبؤ و خوش مصری ارباب خونه میئن بیسه.^۳ فوتیفار، بده که خدا یوسف

أمره ایسه، و هرکاری که انجوم دئنه، خداوند اونه موفق کوئنه. ^۴ پس او یوسف لطف بوده و یوسفم اونه به خدمت گود. فوتیفار خوش خونه کارؤن همه هده یوسف دست و هرچی داشت اونه بسپورده. ^۵ از او زمونی که فوتیفار یوسف، خو خونه کارؤن سر و خوش تمام مال و مینال سر بنه، خداوند او مصری خونه، یوسف واسه برکت بدا. خداوند برکت فوتیفار همهء مال و مینال سر، چی خونه میئن و چی زمین میئن، بو. ^۱ پس او هرچی داشت یوسف دست هده، و او هیچی نگرونی نداشت جز او که چی بخوری.

یوسف هم یکنه هیکلی و قشنگ مرداک بو، ^۷ چن وقت بعد، ارباب زناک چیشم یوسف بیته و اونه بوته: «می أمره بخوس!» ^۸ اما یوسف قبول نوده و خو ارباب زناک بوته: «الؤن می ارباب هرچیی که خونه میئن می ورجه هته خبر ندئنه و هرچی هم دئنه می دست بسپورده. ^۹ هیشکس ای خونه میئن می جی پیلتر نیه؛ و می اربابم هیچی جز تو که اونه زناک ایسی می جی مضائقه نوده. بعد مو چوطو تینم ای پیله شرارت میئن دکنم و خدا به گناه بکوئم؟» ^{۱۰} او زنکه هر روز یوسف أمره ایطو گب زی، ولی یوسف اونه گوش نود تا اونه أمره بخوسی یا اونه أمره بی. ^{۱۱} اما یکنه روز، وختی که یوسف بومه خونه میئن تا خوش کار انجوم بدای و خونه آدمؤن هیته اوره نیسابؤن، ^{۱۲} فوتیفار زناک اونه رخت بیته و بوته: «می أمره بخوس!» ولی یوسف خو رخت اونه دست میئن ویله گوده و فرار بوده و خونه جی بیرون بوشؤ. ^{۱۳} وقتی او زنکه بده که یوسف خو رخت اونه دست میئن بنا و خونه جی فرار بوده، ^{۱۴} خدمتکارؤن دوخنده و اوشؤنه بوته: «نیگاه بکونین، فوتیفار ای عبرانی آمه ورجه بآرده تا أمره بی آبرو بکونی! او می ورجه بومه تا می أمره بخوسی، اما مو داد و فریاد بودم. ^{۱۵} و هوطو تا بشتؤسه که می صدا جور ببوردم داد زئدرم، خو رخت می دست میئن ویله گوده و فرار بوده، خونه مئنای بیرون بوشؤ.» ^{۱۶} بازین یوسف رخت خو ورجه بنه تا اونه ارباب خونه بای. ^{۱۷} و فوتیفار زناک هو اتفاق فوتیفار به هنده بوته: «او عبرانی غلؤم که آمه به بآردی می ورجه بومه تا مه بی آبرو بکونی. ^{۱۸} ولی تا می صدا جور ببوردم داد بزئم، خو رخت می ورجه ویله گوده و خونه مئنای بیرون بودؤسه.»

^{۱۹} پس یوسف ارباب، خو زناک گبؤن بشتؤسه که گوت: «تی غلؤم می أمره ایطو بوده»، اونه غیظیته. ^{۲۰} و یوسف ارباب اونه بیته یکنه زندؤن میئن توده که پادشاه زندونی آن اوره زندونی بوئن. و یوسف اوره زندؤن میئن بیسه. ^{۲۱} اما

خداوند یوسف آمره بو، و اونه به محبت گود، و یوسف مورد لطف زندون رئیس بو. ^{۲۲} پس زندون رئیس یوسف همته زندونی ان سر که زندون میئن گرفتار بوئن پیلتر چاگوده، و اوره، هر کاری یوسف دستای انجوم بو. ^{۲۳} و زندون رئیس هرچی که یوسف دست بسپورده بو، هیچ کاری نداشت، چون خداوند یوسف آمره بو، و هرکار میئن که یوسف انجوم دء، خداوند او کار به سرانجوم رسونی .

۴۰

یوسف، دونفرِ خوئه تعبیرِ کوئنه

^۱ چن وقت بعد، مصر پادشاه ساقی و شاطور، خوشون ارباب ضید، مصر پادشاه به خطا بوذن. ^۲ فرعون خو دوته نوکر واسه، یعنی ساقی ان رئیس و شاطورون رئیس برزخ بو. ^۳ و اوشونه او زندونی که کاخ محافظون رئیس شی بو، هو جایی که یوسف زندونی بو، زندونی بوده. ^۴ محافظون رئیس، یوسف گوماشته بوده تا ایشونه خدمت بکونی. و یه مدت زندون میئن بیسن. ^۵ یه شو هردوته، یعنی مصر پادشاه ساقی و شاطور که زندون میئن زندونی بوئن، یکته خو بدئن، هرته یجور خوی. و هرته خو، خوش تعبیر داشت. ^۶ صوبه دم، وختی یوسف اوشونه ورجه بوشو، بده که پریشون ایسن. ^۷ پس، فرعون او خدمتکارونای که یوسف آمره اینه ارباب زندون میئن ایسابوئن، بیورسه: «چی واسه هنی پکر ایسین؟» ^۸ خدمتکارون جواب بدئن: «یکته خو بدیم، ولی هیشکس نیسه اونه تعبیر بکونی.» یوسف ایشونه بوته: «مگه خوئه تعبیر گودن خدای نیه؟ شیمه خو مه بوگوین.» ^۹ هووقت رئیس ساقی ان خو خو یوسف به تعریف بوده، بوته: «خو میئن یکته رز دار می جلو هته بو، ^{۱۰} و او رزدار سه ته شاخه داشت که گل بوده و سبز گوده بوئن و اونه خوشه ان، برسه انگور بآرده. ^{۱۱} فرعون جام، می دست میئن دبو و انگورون بچم و فرعون جام میئن فچردم و جام اونه دست میئن بنم.» ^{۱۲} یوسف اونه بوته: «تی خو تعبیر اینه. سه ته شاخه، سه ته روز ایسه. ^{۱۳} سه روز بعد، فرعون ته سرلند کوئنه و ته او کار سر که داشتی وگردونبئنه و تو فرعون جام، درست هوموقعی مورسون که اینه ساقی بی، اینه دست میئن نیئی. ^{۱۴} فقط اوزمونی که همه چی ته به خوروم بو، مه یاد بتر و مه به خوبی بکون؛ می حال و روز فرعون بگو و مه ای خوئه جی آزاده کون. ^{۱۵} چونکه راست راست مه عبرانی ان ولایت جی

بدوزئن، و اِرهَم هِيچِ كَارِي نودَمَ كه مَه سياه چال ميئن تُوْدِئِن.»
 ۱۶ وقتي شاطورؤن رئيس بده كه اونه تعبير، خوروم بو، يوسف بوته: «منم يكته خؤ بدئم، كه الؤن سه ته زيبيل نؤن مي سر جؤر هته بو. ۱۷ جؤري زيبيل، هر جور بپوته غذا فرعون به پورا گوده بو، ولي پرنده آن اوشؤنه مي زيبيلاي كه مي سر جؤر هته بو، خوردن.» ۱۸ يوسف بوته: «تي خؤ تعبير اينه: سه ته زيبيل، سه روز ايسه. ۱۹ سه روز بعد، فرعون تي سر تي تن جي جدا كوئنه و ته دار سر آؤزين كوئنه؛ و پرنده آن، تي تن گوشت خوئن.»
 ۲۰ سومي روز ميئن، كه فرعون تولد بو، فرعون خو همته خدمتكارؤن به يكته ميمؤني بيته و ساقى ان رئيس و شاطرون رئيس دوخونده، و اوشون سر خو خدمتكارون ميئن، جورايته. ۲۱ رئيس ساقى آن، خوش ساقى گري به وگار دونه، و اونم جام، فرعون دست ميئن نه. ۲۲ ولي شاطورؤن رئيس دار جي آؤزين گوده، هوطوري كه يوسف ايشؤنه تعبير بوده بو. ۲۳ با ابي حال ساقى ان رئيس، يوسف فراموش گوده، و اونه خاطر جي ببورده.

۴۱

فرعون خوؤن

۱ دوسال كه بوگذشته، فرعون يكته خؤ ميئن بده كه نيل روخؤنه لب، سرپا ايسه، ۲ و هفت ته خوشگل و چاق گؤ روخوناي بيرون بومئن و لؤله زارؤن ميئن چره دبون. ۳ بازين هفت ته گؤ ديگه كه بدگيل و خش بوئن، نيل روخونه ميئنای بيرون بومئن و او گوؤن ورجه، روخؤنه لب بيسئن. ۴ و او بدگيل خش گاوؤن، خوشگل و چاق گوؤن فورسن. هوقوت فرعون ويريته. ۵ و هنده بخوته و يبار ده خؤ ميئن بده كه هفت ته خوروم و سالم گندم خوشه يكته آشكلى سر جؤر بومه. ۶ بازين، هفت ته ده خوشه جؤر بومه كه خش بوئن و شرقي باد جي خشكه بؤ بون. ۷ و او هفت ته خش خوشه، هفت ته پور و سالم خوشه فورسن. هوقوت فرعون بيدار بؤ و بفهمسه كه خؤ بده. ۸ صوبه دمون، فرعون خو روح ميئن پريشون بو. پس سرادا كه مصر همه جادوگرؤن و حكيمؤن دوخندن و خوش خوؤن ايشؤنه بوته، ولي هيشكه از اوشؤن منيسن فرعون خوؤن تعبير بكونن.

۹ هوقوت ساقى آن رئيس فرعون بوته: «امروز مي تقصيرؤن، ياد باردم. ۱۰ او زمؤني كه فرعون خو خدمتكارون به برزخ بؤ بو و مه و شاطورون رئيس، كاخ

محافظونِ رئیسِ زندونِ مینِ تودابو^{۱۱} اُمه هردوته یه شؤ مینِ خؤ بدیم و هرته اُمه خؤئون خوشه به یکته تعبیر داشت.^{۱۲} یکته عبرانی جوون اوره اُمه اُمه ایسابو که محافظونِ رئیسِ خدمتکار بو. اُمه خوئونِ اونه تعریف بودیم و اونم اوشونِ اُمه به تعبیر بوده، و هرته عین خودوش تعبیر داشت.^{۱۳} و درست هوطوری که اُمه به تعبیر بوده، اتفاق دکتِه. مه می کار سر وگاردؤنین و اویکتِه مردکه دار بزئن.»

^{۱۴} هوقوتِ فرعونِ سرادا، یوسفِ دوخوئنن. پس اونه زود سیاهچالِ جی بیرون بآردن. یوسف بعد اونکه خو دیمِ بتاشته و خو رختِ عوضِ گوده، فرعون ورجه بومه.^{۱۵} فرعون یوسف بوته: «مو یکتِه خؤ بدئم و هیشکس نیسه که بتونی اونه تعبیر بکونی. ولی تی باره بشتؤسم که وقتی خوئیِه بشتؤئی، تینی اونه تعبیر بکونی.»^{۱۶} یوسف، فرعون جواب بدا: «مو منئم تعبیر بکونم، ولی خدا، فرعونِ خؤئه درست تعبیر کوئنه.»^{۱۷} پس فرعون یوسف بوته: «خؤ مینِ بدئم که نیل روخؤنه لب سرپا ایسا بؤم^{۱۸} که یدفاری هفت ته خوشگل و چاقِ گؤو روخؤنه میئنا بیرون بومئن و لوله زارؤنِ مینِ چره دبوئن.^{۱۹} و هفت ته ده گؤو، بعدِ اوشؤن بیرون بومئن که خیلی خشیِ موردنی و بدگیل بوئن. مو تموم مصر سرزمین مینِ ایجور بدگل گؤئون نده بؤم.^{۲۰} و او خشی و بدگیل گوؤن، هفت ته چاق و قشنگ گؤو قبلی فؤردن.^{۲۱} اما بعد اینکه اوشونه فؤردن هم اصلا معلوم نبؤ که اوشؤنه فؤرسن، چونکه خوشؤن اول مورشؤن بدگیل بوئن. هوقوتِ خؤ آجی ویریسئم.^{۲۲} و هنده خؤ بدئم که الؤن هفت ته گندم خوشه خوروم و پور، یکتِه آشکلِ سر جور آماده بو.^{۲۳} بعد از اوشؤن، هفت ته ده خوشه جور بومه که فوچورده و خشی و شرقِ بادِ جی خشک بؤ بون.^{۲۴} و او خشی خوشه آن، هفت ته خوروم خوشه فؤرسن. مو اینه جادوگرؤن بوتم، ولی هیشکس نیسابو که بتونی مه به وئشکنی.»

^{۲۵} بازین یوسف، فرعون بوته: «فرعون هر دو خؤ یکتِه ایسه. خدا اوچیزیه که خوائنه بکونی، فرعون بوته.^{۲۶} هفت ته خوروم گؤو، هفت سال ایسه و هفت ته خوروم خوشه اُم هفت سال. هر دوته خؤ یکتِه ایسه.^{۲۷} هفت ته بدگیل و خشیِ گؤو که بعدِ اوشؤن بیرون بومئن و هیطو هفت ته پوکِ خوشه که شرقِ بادِ جی خشک بؤبون، هفت سال خشکسالی ایسه.^{۲۸} هوطو که فرعون بوتم، خدا او کاریه که خوائنه بکونی، فرعون نیشؤن بدا.^{۲۹} هفت سال سرتاسر مصر سرزمین مینِ خیلی فراوؤنی هنه،^{۳۰} ولی بعد از او، هفت سال

قحطی هه، و تموم فراوونی، مصر سرزمین میئن فراموش بنه و قحطی، ای سرزمین نابوده کوئنه. ^{۳۱} او قحطی واسه که بعد از او هه، ده فراوونی اونه میئن معلوم نبنه، چون که خیلی سخت بنه. ^{۳۲} و او خو معنی که فرعون دومرته بده، اینه که ای اتفاق خداوند جی تعیین بوو و خدا اونه خیلی زود انجوم دئنه. ^{۳۳} پس الون فرعون باید یکنه با حکمت و دانا مرداک، بیاجی و اونه مصر سرزمین سر بنای. ^{۳۴} و هیطورم فرعون بایسی خو مأمورون زمین سر بنای که ای هفت سال فراوونی میئن، یک پنجم مصر محصول هگیرن. ^{۳۵} و تموم آذوقه ای خوروم سالون که هه، جومه کونن و گندم عین فرعون دستور ذخیره بکونن و غذا شهرون میئن بدارن. ^{۳۶} ای آذوقه بایسی هفت سال قحطی مملکت واسه که مصر سرزمین میئن هه ذخیره بی، تا مملکت قحطی واسه نابود نبی.»

یوسف قدرت گینه

^{۳۷} ای گب فرعون و همه اونه خدمتکارون خوش بومه. ^{۳۸} پس فرعون خو خدمتکارون بوته: «مگه تینیم هیشکس ای مردکه مورسون بیاجیم، مرداکی که خدا روح اونه میئن دبی؟» ^{۳۹} اوزمؤن فرعون یوسف بوته: «چون خدا همه ایشون ته به آشکار گوده، پس هیشکس تی مورسون دانای و حکمت صاب نیه. ^{۴۰} ته می خونه سر نینم و همه می مردمؤن تی دستور اجرا کوئنن. فقط سلطنت تخت سر، تی جی جورتر ایسم.»

^{۴۱} پس فرعون یوسف بوته: «بین، که موته، همه مصر سرزمین سر بنم.»

^{۴۲} اوزمؤن فرعون خو انگشتر خو دستای بیرون بآرده و اونه یوسف انگشت میئن توده، و یکنه کتون ردا که گرونقیمت بو اونه بیوشونه و یکنه گداره طلا اونه گردن توده. ^{۴۳} و یوسف خو دومی ارا به سر سوار گوده، و اونه جلو جار زئن: «زانو بزین!» هیطو بو که فرعون، یوسف تموم مصر سرزمین سر بنه.

^{۴۴} فرعون، اینم یوسف بوته: «مو فرعون ایسم، ولی بدون تی اجازه هیشکس حق ندئنه سرتاسر مصر سرزمین میئن حتی خو دست یا په درار کونی.» ^{۴۵} و فرعون، یوسف صفینات فعنیح ایسم بنه و آسینات، کاهن شهر ان دتر که فوتی فارع ایسم داشت، یوسف زن چاگوده. و یوسف مصر سرزمین میئن نامدار بو.

^{۴۶} یوسف سی ساله بو که پادشاه مصر به، فرعون، خدمت بده. و یوسف فرعون ورجای بیرون بوشو و تموم مصر سرزمین میئن گرسی. ^{۴۷} هفت سال

فراوؤنی میئن، زمین خیلی محصول بآرده. ^{۴۸} یوسف تمؤم آذوقه ای که او هفت سال فراوؤنی مصر میئن فراهم بوده بو جوومه گوده و شهرؤن میئن ذخیره بوده. او، آذوقه ای که هر شهر دور و بر زمینون جی جوومه بوبؤ، هو شهر میئن ذخیره گود. ^{۴۹} یوسف دریا ریگِ مورشؤن خیلی گندم ذخیره بوده، تا جاییکه اوشؤن حساب کتاب گودنای دست بداشته، چونکه، ده منیس حساب کتاب بکونی.

^{۵۰} قبل اینکه خشکسالی سالؤن برسی، یوسف آسِناتِ جی، فوطی فارع دتر، اُن شهر کاهن، صابِ دوته ریکای بوبؤ. ^{۵۱} یوسف خو اولی زاکِ مَنسی ایسم بنه، چون بوته: «خدا تموم می سختی اُن و همه اوچی که می پتری خونه میئن اتفاق دکته بو، می خاطر جی ببورده». ^{۵۲} او خو دومی ریکه اِفرایم ایسم بنه، چون بوته: «خدا او ولایت میئن که عذاب بکشئم مه ثمر بده.»

^{۵۳} و هفت سال فراوؤنی که مصر سرزمین میئن بو، تمئه بو ^{۵۴} و هوطوری که یوسف بوته بو، هفت سال قحطی شروع بوبؤ. تمام ولایتؤن قحطی بیته، ولی مصر میئن همه جا نون هئه بو. ^{۵۵} و وقتی تموم مصر سرزمین میئن همه وشته بویؤئن، مردم غذا واسه فرعون جی کمک بخواسئن. هوموقع فرعون همه مصری ان بوته: «یوسف ورجه بشین و او چی که شمره گونه انجوم بدین.» ^{۵۶} پس اوزمؤن که قحطی همه مملکت بیته بو، یوسف انبارؤن باره گوده، مصری ان گندم فورت، چون قحطی مصر سرزمین میئن خیلی سخت بو. ^{۵۷} تموم او سرزمین مردمؤنم، گندم هئین واسه یوسف ورجه مصر میئن بومئن، چونکه قحطی تموم او سرزمین مردومؤن به خیلی سخت بو.

۴۲

یوسف برارؤن شنن مصر

^۱ وقتی یعقوب بفهمسه که مصر میئن گندم، فورتن به دئنن، خو ریکاکؤن بوته: «چره همدیگره نیگاه کادرین؟» ^۲ و هنده بوته: «الؤن بشتؤسم که مصر میئن گندم، فورتن به هئه. اوره بشین و امه به گندم بهینن تا زنده بمؤنیم و نمیریم.» ^۳ پس ده ته یوسف برارؤن بوشؤن تا مصرای گندم بهینن. ^۴ اما یعقوب، بنیامین، یوسف برارِ اوشؤنه امره سرا ندا چونکه بترسه یچی اونه سر بای. ^۵ پس یعقوب ریکاکؤنم بقیه مردوم مورشؤن گندم هیئنه به بومئن، چونکه کنعان سرزمینم قحطی بیته بو.

^٦ الؤن، یوسف مصر سرزمین والی بو. او بو که همه او سرزمین مردمؤن گندم فورت. پس یوسف برارؤن بومئن و اونه جلو تعظیم بودن و خوشؤن دیم گل سر بئن. ^٧ یوسف تا خو برارؤن بده اوشؤنه بشناخته، اما ایشؤنه امره غریبه آن مورشون رفتار بوده، و تندی امره ایشؤنه امره گب بزه و بیورسه: «کوراجی بوماین؟» اوشون جواب بدائن: «کنعان سرزمینای بومایم تا غذا بهینیم.» ^٨ هرچند یوسف خو برارؤن بشناخته، ولی اوشؤن اونه نشناختن. ^٩ هوموقع یوسف او خوؤتونی که اوشؤنه باره بده بو بخاطر بآرده و بوته: «شمه جاسوس ایسین! بوماین تا امه سرزمین ضعف بینین.» ^{١٠} اوشون یوسف بوتن: «آقا، ایطونیه! تی بنده آن بومئن تا غذا بهین. ^{١١} امه همه یه نفر ریکه آن ایسیم. امه راستگو مردمؤنی ایسیم؛ تی بنده آن هرگی جاسوس نوبئن.» ^{١٢} یوسف اوشؤنه بوته: «نه! شمه بوماین تا امه سرزمین بررسی بکونین.» ^{١٣} ایشؤنم جواب بدئن: «امه، تی بنده آن دوازده ته براریم، یکته مردکه ریکه آن، کنعان سرزمین مین. الؤن امه کوشتای برار امه پئر ورجه بیسه و یکته امه برارم ده نیسه.» ^{١٤} اما یوسف اوشؤنه بوته: «هونی که شمره بوتم: شمه جاسوس ایسین! ^{١٥} و ایطوری امتحون بنین: فرعون جؤن قسم، که تا شیمه کوشتای برار اره نای، اراجی بیرون نشنین. ^{١٦} یکته شیمه میننای سرادین تا شیمه برار اره بآره؛ شمه بقیه هم زندؤن مین بیسین تا شیمه گبؤن معلوم بی و بینم که راست گونین یا نه. وگرنه، فرعون جؤن قسم خونتّم که جاسوسین!» ^{١٧} یوسف اوشؤنه همته یکجا زندؤن مین توده.

^{١٨} و سوم روز مین یوسف اوشؤنه بوته: «اینی که گوئم انجؤم بدین تا زنده بمؤنین، چون مو خداجی ترسّم: ^{١٩} اگر شمه راست گونین، یکته برار شیمه میننای، او زندؤنی که شمه ایسین بیسی و بقیه شمه بشین و شیمه خونواده آن واسه که قحطی مینن و شته ایسن گندم برین. ^{٢٠} ولی بایسی شیمه کوشتای برار می ورجه بآرین تا شیمه گبؤن ثابت بی و نمیرین.» پس هیطو بودن. ^{٢١} و همدیگره بوتن: «راست راست امه، او کار واسه که امه برار امره بودیم تقصیر کاریم. چون هوموقع که او، امره منت گود، اینه عذاب کشئن بدیم، ولی امه به نأبو بنایم. هینه واسه ایسه که اپی بلا امه سر بومه.» ^{٢٢} رئوبین جواب بدا: «مگه مو شمره نوتم که او ریکه اذیت نکونین؟ گناه دئنه، ولی شمه نأ بو بناین! الؤن باید اونه خون واسه تاوؤن بدیم.» ^{٢٣} اوشؤن نودونسن که یوسف ایشؤنه گبؤن فهمنه، چونکه یکته مترجم ایشؤنه مین ایسابو. ^{٢٤} و یوسف

اوشوٰنه ورجای بیرون بوشوٰ و ونگ بزه. و دومرته ایشوٰنه ورجه وگرسه و ایشوٰنه آمره گب بزه. بازین شمعونِ ایشوٰنه میئناى ویته و ایشوٰنه چیشمؤنِ جلو توده زندون. ^{۲۵} هووقت دستور بدا تا اوشوٰنه کیسه انِ گندمای پورا کونن و هرکس پولم اونه خورجین میئن بنئن و اوشونِ سفرِ به ایشوٰنه خورد و خوراک هدئن. و همه اِی کارؤنِ اوشوٰنِ به بوده.

^{۲۶} اوزمؤن اوشوٰنم گندم، خوشوٰنِ الاغونِ سر بار بودن و اورای بوشوٰن. ^{۲۷} وقتی یکنه از اوشوٰن او محل میئن که خواستن استراحت، شوٰ بیسن، خو خورجین باره گوده تا خو الاغِ علف بدای، بده که اینه پول اینه خورجین سر هئه. ^{۲۸} پس خو برارؤن بوته: «می پول وگاردؤنن؛ اِره می خورجین سر هئه.» هووقت ایشوٰنه دیل ترساجی تند تند زى و با ترس و لرز همدیگرِ نگاه گودن، بوئن: «ای چی ایسه که خدا امه سر بارده؟»

^{۲۹} وقتی خوشوٰنِ پئر ورجه گنعان سرزمین میئن وگرسن، هرچی که اتفاق دکنه بو، اونه به تعریف بودن، بوئن: ^{۳۰} «او مردکای که حاکم او سرزمین ایسه امه آمره تندی آمره گب بزه و فکر بوده امه، اونه سرزمین جاسوس ایسیم. ^{۳۱} ولی امه اونه بوتیم: ” امه راستگو ایسیم و هرگی جاسوس نبیم. ^{۳۲} امه دوازده ته براریم، یکنه پئر ریکاؤن. یکنه از امه ده نیسه و امه کوشتایتین امروز، کنعانِ سرزمین میئن امه پئر ورجه ایسه. ” ^{۳۳} هو وقت او مردکای که حاکم او سرزمین، آمره بوته: ” اِرای فهمنم که شمه راسته گونین که یکنه از شیمه برارؤن می ورجه بدارین و شیمه خونواده انِ به که وشته ایسن گندم هگی رین و بیرین. ^{۳۴} ولی شیمه کوشتای برار می ورجه بارین تا بفهمم جاسوس نیئن، بلکه راست گونین. هووخت شیمه برارِ شمره پسا دئتم و تینین اِی مملکت میئن معامله بکونین. ”

^{۳۵} وقتی ایشوٰن خوشوٰنِ خورجینؤنِ خالی کادبؤن، بدئن که هرکس پول اوشوٰنه خورجین میئن دبو! وقتی اوشوٰن و ایشوٰنه پئر، پول کیسه انِ بدئن، ایشوٰنه ترسایته. ^{۳۶} و ایشوٰنه پئر یعقوب اوشوٰنه بوته: «شمه می زاکون داغ می دیل سر بناین. یوسف ده نیسا، شمعون ده نیسا، و آلؤنم که خوانین بنیامین ببورین. اِی همه می سر بومه. » ^{۳۷} هووقت رئوبین خو پئر بوته: «اگر بنیامین تی ورجه ونگردؤننم می هر دوته ریکا که بکوش. اونه می دست بسپور و مو اونه تی ورجه وگاردونبئتم. » ^{۳۸} ولی یعقوب بوته: «می ریکای شیمه آمره اوره نائنه. چونکه اینه برار بمورده و فقط او مه به بومؤنسه. اگه اِی سفرِ میئن که

شودرین یچی اونه سر بای، حتم بدارین می سفید موء غم امره گور میئن
نننن.»

۴۳

یوسف برارون مصر وگردن

۱ قحطی کنعان سرزمین میئن خیلی سخت بو. ۲ وختی او گندمی که مصراجی
بأرده بؤن، بوخوردن، ایشؤنه پئر بوته: «هَنده بشین آنی غذا أمه به بهینن.»
۳ ولی یهودا اونه بوته: «او مردکای تأکید آمره، آمره هشدار بده، بوته: "اگه
شیمه برار شیمه آمره نای، می روئه نینن." ۴ اگه آمره برار آمره سرادی، آمرم
شنیم و شیمه به غذا هگینیم. ۵ ولی اگه اونه سراندای، نشنیم، چون او مردکه
آمره بوته: "اگه شیمه برار شیمه آمره نبی، می روئه نینن." ۶ اسرائیل که هو
یعقوب بوته: «چره مه به بدی بودین او مردکه بوتین یکتہ ده برار دئنن؟»
۷ اوشون جواب بدئن: «او مردکای دقت آمره، آمره و امه فک و فامیلای
بپورسه و بوته: "شیمه پئر هله زنده ایسه؟ برار دیگه ای هم دئنن؟" اوچیزایی
که اونه بوتیم جواب اپی سؤالون بو. کوراجی خواستیم بودؤنیم گونه: "شیمه
برار اره بآرین؟" ۸ یهودا خو پئر یعقوب بوته: «او ریکه می آمره سرادی که
ویرسیم، بشیم، تا امه و تنو و امه زاکؤن، زنده بیسیم و نمیریم. ۹ مو اونه
سلامتی ضامین بنم. اونه می دستای بخواه. اگه اونه تی ورجه ناردم و تی ورجه
حاضر نودم، اونه تقصیر تا ابد می گردن بی. ۱۰ چون اگر دیر نودبیم، تا الؤن
دو بار وگرسه بیم.»

۱۱ هوقت اوشؤنه پئر اسرائیل اوشؤنه بوته: «اگه ده راهی ننه، پس هی کار
بکونین: بهترین محصولؤن زمینای شیمه خورجینؤن میئن دکونین، یعنی آنی
کتیرا و آنیکم غسل و صمغ خوشبو و مَر و پسته و بادام، و یکتہ پیشکش هم او
مردکه به برین. ۱۲ دوبرابر پول شیمه آمره برین، و او پولی هم که شیمه
خورجینؤن سر بنابو، پسا دین. شاید اشتباه بوبؤی. ۱۳ ویرسین شیمه برارم
ویگیرین و او مردکه ورجه وگردین. ۱۴ خدای قادر مطلق او مردکه دیل رحم
بأری تا شیمه اویکته برار و بنیامین شیمه آمره سرادی. و اما اگه می زاکؤن داغ
باء می دیل سر بوموئی بیس بوموئی.» ۱۵ پس اوشؤنم، پیشکش و دو برابر
پول و بنیامین خوشؤن آمره ویتن و ویریسئن و مصر سو بوشؤن و یوسف ورجه
بریسئن.

۱۶ وقتی یوسف بنیامین اوشوئنه أمره بده خوش خونه خدمتکار بوته: «ای مرداکون ببور خونه و یکنه حیوون سیرابین و اونه چاکون، چون ایشون ظهر می أمره غذا خوئن.» ۱۷ او خدمتکار هم هوطوری که یوسف اینه بوته بو انجوم بدا و او مرداکون یوسف خونه میئن ببورده. ۱۸ اما اوشوئم اینه واسه که یوسف خونه ببرده بوئون، بترسن، چونکه خوشون أمره بوئن: «أمره بخاطر او پولی که اولی بار، أمره خورجینون سر وگاردونبون، إره بآردن تا أمره فوقوسن، أمره گرفتار کونن و خوشون غلوم چاکونن و أمره الاغونم هگیرن.» ۱۹ پس ایشون یوسف خدمتکار خونه ورجه بوشون و اونه در خونه جلو ایطو گب بزئن: ۲۰ «آقا، أمره اولی بار غذا هئنه واسه إره بمایم. ۲۱ ولی وقتی او محلی که خواسیم شو بیسیم، أمره خورجینون بار گودیم، هرکدوممون أمره پول هو قدر که شمره هدابیم أمره خورجینون سر بیاتیم. الون اونه وگاردونیم. ۲۲ و پول بیشترم بآردیم تا غذا بهینیم. نودونیم کی، أمره پول أمره خورجینون سر بنه.» ۲۳ خدمتکار بوته: «سلامت ببین؛ واهیمه ندارین. شیمه خدا و شیمه پتر خدا او پول شیمه خورجینون میئن بنه، شیمه پول می دست برسه.» هووقت شمعون اوشوئنه ورجه بیرون بآرده. ۲۴ او خدمتکار ایشوئنه بآرده یوسف خوئنه و اوشوئنه آو هدا تا خوشون پانه بوشورن، و ایشوئنه الاغونم علف بدا. ۲۵ و اوشونم خوشون پیشکش یوسف آمننه واسه ظهر دیمی آماده بوئن، چون بشتوسه بوئن که اوره غذا خوئن.

۲۶ هیطو یوسف بومه خونه میئن، او پیشکشی که خوشون أمره داشتن اونه ورجه خوونه میئن بآردن و اونه به تعظیم بوئن و خوشونه دیم گل سر بنن. ۲۷ یوسف ایشوئنه احوال بیورسه و بوته: «شیمه پتر، سلامت ایسه؟ هو پیر مرداکی که اونای گب بزین، هله زنده؟» ۲۸ اوشونم جواب بدائن: «تی بنده أمره پتر زنده و سلامت ایسه.» و هچیمسن، تعظیم بوئن. ۲۹ و یوسف خو سر جور بآرده و خو برار بنیامین، خو مئر ریگه بده و بیورسه: «ای هو کوشتای براری ایسه که اونه باره مه به بوتین؟» و بنیامین بوته: «ریکه، خدا ته به لطف بکونی.» ۳۰ یوسف که خو برار دئناجی خیلی ناراحت بوئو، تاتادی بیرون بوشو تا یکنه جا ونگ زئنه به بیاجی. پس بوشو خو اطاق میئن و اوره ونگ بزیه. ۳۱ بازین خو دیم بوشسته و بیرون بومه و هوطو که خوش بداشته بو، بوته: «غذا بآرین.» ۳۲ یوسف به سیوا غذا بنائن، اوشوئنه به هم سیوا، و مصری آنی هم که اوشوئنه أمره خورده دبونم سیوا، چونکه مصری آن، عبرانی آن أمره یکنه

سفره سر ننيشتن، اينه واسه كه مصري ان اوشون نجس دوئسن. ۳۳ و يوسف برارون پيلترای تا كوشتای، اونه ورجه بننيشتن، عين اوشونه سن، و اوشونم غاغه بو، همدیگر نيگاه گودن. ۳۴ چون اوشونه سهم يوسف سفرای هده دبون، بنيامين سهم پنج برابر ديگر و ناجی بيشر هدين. پس ايشونم يوسف امره وودوشتن و كيف بوذن.

۴۴

جام نقره

۱ هووقت يوسف خو خونه خدمتكار دستور بدا، بوته: « اي مردم خورجينون تا اوره كه بتونن ببورن غذا جي پورا كن و هر كس پول اونه خورجين سر بني. ۲ بازين مي جام، يعني جام نقره، او كوشتا كه خورجين مين بني، اونه گندم پول امره. » و خدمتكارم اوچيزيه كه يوسف اينه بوته بو انجوم بده. ۳ وقتي صوبه دم هوا روشن بو، او مرداكون خوشون الاغون امره سرا دتن. ۴ اما هله زياد شهرای دور نوبوبون كه يوسف خو خونه خدمتكار بوته: « وپريس و بشو او مرداكون دنبال و هيطو كه ايشونه برسي، ايشونه بگو: ”چره مي خوبي جواب بدی امره بداین؟ ° مگه اي، هو جام نيه كه أمه ارباب اونای وودوشت و فال گيت؟ شمه كار بدی بودين.“»

۶ وقتي خدمتكار اوشونه برسه، هي گبون ايشونه بوته. ۷ ولي اوشون اونه بوئن: «چره أمه آقا اي چيزون گونه؟ تي بنده ان جي دور بي كه اي كار بكونن! ۸ أمه حتی او پولی هم كه أمه خورجينون سر بيائيم، كنعان سر زمينای ته به پس بآرديم؛ پس چوطو بنه تي ارباب خونای طلا يا نقره بدوزيم؟ ۹ هر كه تي بنده ان جي كه جام اونه ورجه بياته بي، بميري و أمه بقيه أم، أمه ارباب غلامون بنيم.» ۱۰ خدمتكار بوته: «خيلي خوب، هيطو بي كه كونين. هر كس ورجه بياته بي، او مي غلوم بنه. شمه بقيه هم بيگناه بنين.» ۱۱ پس تا تادی خوشون خورجينون زمين باگدن، و هرته خوشه خورجين بار گودن. ۱۲ هووقت خدمتكار، پيله برار خورجين جي شروع بوده گرسن تا كوشتا كه برسه. و جام، بنيامين خورجين مين بياته بوبو. ۱۳ هووقت اوشونم خوشون رختون پاره بودن و هرته خو الاغ بار بودن، وگرسن شهر.

۱۴ زموني كه يهودا و اونه برار يوسف خونه بومتن، يوسف هله خونه مين ايسابو. اوشونم اونه جلو گل سر بكتن. ۱۵ يوسف اوشونه بوته: «اي چي كاري

بو که بودین؟ شمه نودونین که یکتہ مرداک، می مورسؤن تینه فال گیتن آمره ای جریونؤن بفهمه؟»^{۱۶} یهودا جواب بدا: «آمه آقا چی بوگویم و چی جواب بدایم؟ چوطو بوگویم بیگناهییم؟ خدا تی غلومؤن تقصیر بفهمسه. الؤن آمه تی غلامؤن بنیم، هم آمه هم اوکسی که جام اونه دست مین بیاته بوبؤ.»^{۱۷} اما یوسف بوتہ: «می جی دور بی که هیطو بکونم! فقط او مرداکی که جام اونه دست مین بیاته بوبؤ می غلؤم بنہ. بقیه شمه هم سلامتی آمره شیمہ پئر ورجه وگردین.»

^{۱۸} هووقت یهودا اونه ورجه بوشؤ و بوتہ: «آقا، خواهش کوئم بوگزار تی بندہ یه چی تی گوش مئن بوگوی. و تی غیظ تی بندہ جی بیشتر نبی، چون که تو فرعون مورسون ایسی.»^{۱۹} می آقا خو بندہ آن جی ببورسه: «پئر یا برار دننن؟»^{۲۰} و آمرم آمه آقا جواب بدایم: «آمه پئر پیره، و یکتہ جوؤن برار که اونه پیری روزؤن زاک ایسه. او ریکه برار بمورده و خو مئر تک ریکه ایسه که بومؤنسه و اونه پئر اونه دوست دننه.»^{۲۱} اوزمؤن تی بندہ آن بوتی: «اونه می ورجه بآرین تا مو می چیشم آمره بینم.»^{۲۲} و آمرم آمه آقا بوتیم: «او ریکه مننه خو پئر ویله کونی، چونکه خو پئر ویله کونی، اونه پئر مینه.»^{۲۳} ولی تو تی بندہ آن بوتی: «تا شیمہ کوشتای برار شیمہ آمره نارین، ده می روئه دنن مینن.»^{۲۴} پس وقتی تی بندہ آمه پئر ورجه بوشویم، آمه آقا گبؤن هندہ اونه بوتیم.^{۲۵} هووقت آمه پئر بوتہ: «وگردین و آنی غذا آمه به بهینین.»^{۲۶} ولی آمه بوتیم: «منیم بشیم. فقط آگہ آمه کوشتای برار آمه آمره بای، شنیم. چونکه منیم او مردکه روئه بینیم، مگہ اینکه آمه کوشتای برار آمه آمره بی.»^{۲۷} اوزمؤن تی بندہ، آمه پئر آمره بوتہ: «دؤننن که می زناک دوتہ ریکای مه به بچه.»^{۲۸} یکتہ از اوشؤن می ورجای بوشؤ و بوتم: «بی شک یکتہ وحشی حیوؤن اونه تیکه پاره بودہ. و از او موقع ده اونه ندئم.»^{۲۹} آگہ ای یکتہ هم می جی هگیرین و آسیبی اونه برسی، می سفید موئه مصیبت آمره گور مین بننن.»^{۳۰} پس الؤن آگہ تی بندہ آمه پئر ورجه وگردیم، و ای جوؤن آمه آمره نبی، و می پئر، که اونه زندگی به ای ریکه دوسه ایسه،^{۳۱} بینی که ریکای نیسه، هو دم مینه. و تی بندہ آن آمه پئر سفید موئه غصه آمره گور مین بننیم.^{۳۲} تی بندہ می پئر ورجه ای جوؤن سلامتی ضامین بوبؤ، بوتم: «آگہ اونه تی ورجه ونگاردؤنم، اونه تقصیر تا آبد می گردن بی!»^{۳۳} پس الؤن خواهش کوئتم که تی بندہ، بجای ای جوؤن بیسم و آمه آقا به نوکر بوبؤم و ای جوؤن خو برارؤن آمره وگردی.^{۳۴} چونکه، چوطؤ تینم می پئر ورجه وگردم آگہ ای

جووُن می امره نیسی؟ مو میئَم بیئَم یکنه بلای دیگه می پتر سر بای.»

۴۵

یوسف خوشِ خو براروُن شناسوُنِبئنه

۱ و یوسف دِه نوتوُنسه اوشوُنه ورجه که اونه جلو ایسا بوئن، خوشه بداری و داد بزه: «همه، می ورجای بیرون کونین!» پس زمونی که یوسف خوشِ خو براروُن بشناسوُننه، ده هیشکی اوره نیسابو. ۲ و یوسف پيله پيله ونگ بزه، طوری که مصری اُن اون صدا بشتوُنسن، و اپی خبر فرعونِ گوش برسه. ۳ یوسف خو براروُن بوته: «مو یوسف ایسم! می پتر هله زنده؟» ولی اونه براروُن نوتوُنسن اونه جواب بدئن، چونکه اونه دئن جی حیرون بووئن. ۴ هووقت یوسف خو براروُن بوته: «می پیش باین.» و اونه ورجه بوئمن. بازین بوته: «مو ایسم، یوسف، شیمه برار، هونی که اونه مصر میئن بفورتین! ۵ و الوئم پریشون نبین و اینه واسه که مه اوره بفورتین برزخ نبین، چون که جونوُن نجات دئن واسه بو که خدا مه شیمه پیشتر، سرادا. ۶ چره که الوُن دو سال ایسه که قحطی اپی سرزمین سر هته و پنج سال دیگر هته که نه شنه کاشتن و نه شنه پئن. ۷ اما خدا مه شمراي پیشتر سرادا تا زمین سر کسونیه شیمه به باقی بنای و خیلی اُن مرگ جی نجات بدای و شمره زینده بداري. ۸ پس خدا بو که مه ایره سرادا نه شمه. خدا مه فرعون به پتر و خونه آدموُن به آقا و سرتاسر مصر سرزمین میئن فرمانروا چاگوده. ۹ الوئم تاتادی بکونین و می پتر ورجه بشین، و اونه بوگوین: ”تی ریکه یوسف هیطو گونه: خدا مه سراسر مصر میئن حاکم چاگوده. می ورجه بیه و دیر نکون. ۱۰ تو و تی زاکوُن و تی نوه اُن، و تی گله و تی رمه و با هرچی که دئی، جوشن منطقه میئن ایسینی و می نزدیکی موئی. ۱۱ اوره ته به تهیه اینم، چون هله پنج سال دِه قحطی جی باقی ایسه. نبی که تنو و تی خونه آدمون و همه تی کس و کار نداری میئن دکاین.“ ۱۲ الوُن شمه شیمه چشم امره دئدرین و می برار بنیامین هم دئدره، که راست راست اپی مو ایسم که شیمه امره گب زئدرم. ۱۳ پس می پتر اپی همه احترامی که مصر میئن دئتم و هرچیاي که بدین، خبر بدین. و تاتادی می پتر می ورجه بآرین.» ۱۴ هووقت خو برار بنیامین کیشایته و ونگ بزه و بنیامین اونه امره ونگ بزه. ۱۵ و یوسف خو همه براروُن موچی بزه و ایشونه به ونگ بزه. بازین اونه براروُن اونه امره گب بزئن.

۱۶ وقتی فرعونِ خونه، خبر برسه که يوسف برارُون بومئن، فرعون و اينه خدمتکارُون همه شادَ بوئن. ۱۷ فرعون يوسف بوتہ: «تی برارُون بگو: "ايطو بکونن، خوشوئن چارپاآنِ بار بزنن و کنعان سرزمین سو وگردن، ۱۸ شیمه پتر و شیمه خونه آدموئن ويگيرن و می ورجه بائن. بهترين زمين مصر شمره هديتم تا اونه فراوؤنی جی بخورين." ۱۹ و تو يوسف مأموری که اوشوئه بگوی: "هيطو بکونن: ارابه آن مصر سرزمینای شیمه زاكُون و زناكُون و شیمه پتر به ويگيرين و باين. ۲۰ شیمه اسباب اثاثيه نيگرون نبين چونکه تموم مصر خوروم چی آن، شیمه شی ایسه.»»

۲۱ يعقوب ريكاكُون هيطو بوذن: عين فرعون دستور، يوسف، ارابه آن و ايشونه سفر به غذا هده. ۲۲ اوشوئه هرته، يه دست تازه رخت هده ولی بنيامين سيصد ته سكه نقره و پنج دست رخت هده. ۲۳ و خو پتر به هم ايشونه سرادا: ده ته الاغ که مصر بهترين سوغاتی آن جی بار بزه بو و ده ته ماده الاغ که گندم و نون و راه خورد و خوراک جی خو پتر به بار بزه بو. ۲۴ بازين يوسف خو برارُون سرا دا و اوشوئه شوئن موقع بوتہ: «راه ميئن همديگر آمره دعوا نکونين!»

۲۵ پس ايشوئن مصر جی حرکت بوذن، خوشوئن پتر يعقوب ورجه گنعان سرزمین سو بوشوئن. ۲۶ و خوشوئه پتر بوئن: «يوسف هله زنده! او تموم مصر سرزمین حاکم ایسه.» هو وقت يعقوب دگو بخورده اونه قلب ايسادبو، چونکه اوشوئه گبون باور نوده. ۲۷ ولی چونکه همه گبونی که يوسف ايشوئه بوتہ بو اونه به هنده بوئن، و ارابه آنی که يوسف اونه آردن به سرا دا بو، بده، ايشونه پتر يعقوب يبار يه جؤن بيته. ۲۸ و اسرائيل که هو يعقوب ایسه بوتہ: «ای مِه به بس! می ريکای يوسف هله زنده. شنب و قبل اينکه بميرم اونه اينم.»

۴۶

يعقوب خو خانواده مصر ابئنه

۱ پس اسرائيل که هو يعقوب ایسه هرچی آمره که داشت کوچ بوده، پترشبع برسه و خو پتر اسحاق خدا به، قريونی أني تقدیم بوده. ۲ و خدا شو، رويان ميئن، يعقوب دوخنده، بوتہ: «يعقوب! يعقوب!» جواب بدا: «بفرما، در خدمتم!» ۳ خدا بوتہ: «مو ایسم خدا، تی پتر خدا. هيئه واسه که خواه مصر طرف بشی واهيمه ندار، چون اوره ته به يکته پيله قوم چاکوئنم. ۴ مو خودم

تی آمره مصر هَنَم و حتم بدار خودمم تَه وگردونِبَنَّتَم. و یوسف خو دست آمره تی چیشمؤنِ دودَنه.»

^۵ هووقت یعقوب یَرْشَبَع جی راه دکته، و اسرائیل ریکاکؤن، خوشؤنِ پَر یعقوب و کوشتای زاکؤن و خوشؤنِ زناکؤن، او ارا به آن آمره که فرعون ایشونِ آردنِ به سرا دابو، ببوردن. ^۶ و گله آن و اسبابی که کنعان سرزمین میئن جومَه گودبؤن خوشؤننه به ویتن، و یعقوب و همهٔ اونه نسل مصر سو بوشؤن. ^۷ او ریکاکؤن و خو ریکه آن ریکاکؤن و هم لاکوکؤن و ریکه آن لاکوکؤن، یعنی خو تمؤم نسل، خوش آمره مصر سو ببورده.

^۸ ای ایسه اسرائیل ریکاکؤن ایسم یعنی یعقوب و اینه نسل که مصر میئن بوشؤن:

رئوبین یعقوب اولی زاک.

^۹ رئوبین ریکه آن: حَنوک و قَلو و حِصرون و گَزَمی.

^{۱۰} شمعون ریکه آن: یموئیل و یامین و اوهد و یاکین و صوخر و شائول که یکنه گنعانی زناکِ ریکه بو.

^{۱۱} لاوی ریکه آن: حِرشون و قُهات و میراری.

^{۱۲} یهوذا ریکه آن: عیر و اونان و شیلَه و فِرِص و زِراح. اما عیر و اونان کنعانِ ولایت میئن بمرده بون؛ و فِرِص ریکه آن، حِصرون و حامول بوئن.

^{۱۳} یساکار ریکه آن: تولَع و قُوَه و یاشوب و شِمرون.

^{۱۴} زبولون ریکه آن: سِرِد و ایلون و یاحلئیل.

^{۱۵} ایشؤن بوئن لیَه ریکه آن که اوشؤنه با خوشِ لاکوی دینَه، فدّان آرام میئن یعقوبِ بزاسَه. یعقوبِ ای ریکاکؤن و لاکوکؤن همته ای سی و سه ته بوئن.

^{۱۶} جاد ریکه آن: صِفیون و حَجّی و شونی و اِصبون و عِری و آرودی و آرئیلی.

^{۱۷} آشیر ریکه آن: یمنَه و یِشوَه و یِشوی و بَریعَه و اوشؤنه خاخور سراخ و بَریعَه ریکه آن، حِیر و مَلکیئیل.

^{۱۸} ایشؤن بوئن زَلَفَه ریکه آن، کنیزی که لابان خو لاکو لیَه بدا بو. او ای شانزده ته، یعقوبِ بچَه.

^{۱۹} راحیل ریکه آن، یعقوب زناک: یوسف و بنیامین بوئن. ^{۲۰} و یوسفِ به مصر مملکت میئن، مَنسی و اِفرایم بزاسَه بوبؤن که اَسِنات فوطی فَاَرَع دتر، کاهنِ شهری که اون ایسم داشت، اونه بزاسَه.

^{۲۱} بنیامین ریکه آن: بِلَاع و باکِر و اَشبیل و جِیرا و نَعمان و اِیحی و رُش و مُقِّیم

و حُقِيم و آزد.

^{۲۲} ايشون بوئن راحيل ريکه آن که يعقوب به بچه بوبون، همته ای چهارده ته.

^{۲۳} دان ريکه: حوشيم.

^{۲۴} نفتالی ريکه آن: يَحْصِيْل و جوني و يَصِر و شيلم.

^{۲۵} ايشون بوئن بلهه ريکه آن، کنيزی که لابان خو دتر راحيل بدا بو، و او ايشونه يعقوب بچه، همته ای هفت ته.

^{۲۶} همه کسون که يعقوب أمره مصر بوشون، يعنی کسوني که اونه نسلای بوئن، بجز اونه عروسون، شصت و شش ته بوئن. ^{۲۷} يوسف به هم دوته ريکه مصر ميئن بچه بوبو. پس يعقوب نسل و نتاج که مصر بوشون، همته ای هفتاد ته بوئن.

^{۲۸} يعقوب، يهودا دومبالتر يوسف ورجه سردا، تا اوشون جوشن طرف راهنمائی بکونی. و جوشن ولايت برسئن. ^{۲۹} هووقت يوسف خو ارابه آماده بوده تا بشی جوشن، خو پئر اسرائیل پيشواز. يوسف خوشه اونه نيشون بدا و اونه کيشايته و ونگ بزه. ^{۳۰} اسرائیل يوسف بوته: «الون موردن به حاضر، چون می چيشم أمره بدئم که زنده ايسی.» ^{۳۱} هووقت يوسف خو برارون و خو پئر خونه آدمون بوته: «الون مو شتم تا فرعون خبر بدام، بوگووم: ”می برارون و می پئر خونه آدمون که کنعان ولايت ميئن ايسابون می ورجه بومئن.» ^{۳۲} اوشون چوپون و دامدار ايسن، و گله آن و رمه آن و هرچی که دئن خوشون أمره باردن. ^{۳۳} زمونی که فرعون شمره دوخنده و بپورسه: ”شيمه کار چی ايسه؟“ ^{۳۴} جواب بدین: ”أمه تی بنده آن، جوونی چی تا ألون دامداری بودیم، هم أمه و هم أمه پئرُون،“ تا جوشن ولايت ميئن زندگی بکونين، چونکه مصري آن چوپونون جی ايشونه عارهنه.»